

5993

ది పిక

(కథా, కవిత, వివర, రచనల ప్రథమ సంచిక)

విజయశ్రీ ప్రచురణలు
9-3-8 గిమాజీపేట, వరంగల్.

ఎడిటర్ :

వై. విద్యాసాగర్
యం. ఏ. (లిట్) బి. ఎడ్.

గౌరవ పోషకులు

- శ్రీ ఆర్. వట్టాజన్, యం. కాం.
శ్రీ డా॥ పి. దశరథం, యం. డి.
శ్రీ జి. జగన్నాథన్ రెడ్డి, బి.కాం.యల్.యల్.బి,
శ్రీ జి. బ్రహ్మయ్య
శ్రీ దేవా ముఘసూదన్
శ్రీ ఆరెకపూడి జగన్నాథరావు
శ్రీ పి. రంగారావు, జగిత్యం
శ్రీ కాసుగంటి వారాయణరావు, జగిత్యం

ప్రచురణకర్త:

శ్రీ సాంబరాజు యాదగిరి

CHECKED-93

మిగుల విశ్వములు

గురుతాలయం

విశ్వము సూచిక:

మొదల సంఖ్య.....

1. అభివృద్ధి.....

3

2. ఆలోచన.....

4

3. కథ:

పేర్లు - త్యాగం శ్రీమతి గోలి లలిత

5

దబ్బుకోసం..... శ్రీ యన్ వీరేశ్వరరావు

13

చివరి కోరిక శ్రీ వై. రత్నాసాగర్

26

4. కవిత:

అభివేదం శ్రీ పి. గోపాలరావు

9

వీరన మాదురి శ్రీజె శ్రీనివాసమూర్తి

9

జీవిత లక్ష్యం శ్రీజి. రామమూర్తి

11

వరకల్పం చి॥ రఘువీరజ్ఞాని

36

5. బాల:

చెప్పండి ఏమిటో

11

6. కళ: జోక్స్ మరియు

12

7. ఎజ్జాన ఏపిద ఏషయాల పేకరణ

11

8. సూచన

9. యువత:

నవయువక శ్రీ డి లక్ష్మీనారాయణ

10

10. పద్య:

వర్ణన వర్ణన కవిని చేసిన

పక్కతి కన్య లేకలాద్

—మాచర్ల హేమ

23

అధ్యాపకుడే విద్యార్థికి ఆశీర్వాదం:

దామరాజు భీమర

35

ముఖ చిత్రం: శ్రీ యం. డి. ఖమ్మద్దీన్, దర్గా, ఖాజీపేట.

అభినందన

శ్రీ విద్యాసాగర్ గార్హి:

దీపిక అవిద్యావం సాహితీ రంగంలో చీకటి తొలగించే వ్యయత్నం. ఎన్ని వత్తికలున్నా, ఎన్ని సంస్థలున్నా, పెరుగుతున్న సాహితీ రంగానికి యింకా కొరతే. దేని సేవ దానిదే. యువతరానికి వెలుగు విచ్చేసి, ప్రతిష్టలైసినానికి వేలు తెచ్చేవి. యీ దీపిక ద్వారా అందగలవని నా ఆశ. పుంఖాను పుంఖానగా వెలువడుతున్న నేటి సాహిత్యంలో మీరు అందించే రసగుళికలు దీపికకు వ్యత్యేక విశిష్టత చేకూర్చగలవని నా విశ్వాసం.

—పోతుకూచి సాంబశివరావు

బి. ఎ. యల్. యల్. బి.

అద్యతేత్, సికింద్రాబాద్.

శ్రీ వై. విద్యాసాగర్ గార్హి:

సామాజిక సంస్కరణకై, పత్యం, రర్మం. సమ, మమత, నత్ శీలాదుల పెంబొందించుటకై “దీపిక” సంచికను మీరు వెల్వరిస్తున్నందుకు నంతోషము. మీ కృషిలో ప్రతి ఒక్కరు సహకరించాలని ఆశిస్తూ, ఈ సందర్భంగా, నా అభినందనలు, కుభాకాంక్షలు అందజేస్తున్నాను.

జిల్లా సరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల

బొల్లికుంట

యం. రామారెడ్డి

యం. ఏ. బి. ఎడ్

ప్రచానోపాధ్యాయులు

జి. జగద్మోహన్ రెడ్డి

డి కాం. యల్ యల్. బి.

గిర్వాజీపేట, వరంగల్.

మిత్రుడు వై. విద్యాసాగర్ గార్హి:

మీ రచనా యక్తివి, సాహిత్య దీక్షను ఉపయోగించి మీరు వెల్వరిస్తున్న

“దీపిక” సంచిక ముందు ముందు యింకను అన్ని రుచుల వారికి ఉపయోగపడెట్లు మీకు మిత్రులు, సాహిత్య పరులు, శ్రేయోధిలాభులు కోర్చుదామని భగవంతున్ని ప్రార్థిస్తున్నా.

అ లో చ న

ఒక సాహితీ పత్రిక తీయాలని, విజ్ఞానాన్ని పెంపొందించాలని, సమస్యలతో సతతమయ్యే వారికి పరిష్కారం చూపాలని, చీకట్లో చిన్న దీపమైనా వెలిగించాలనే తపనతో రూపం ఈ "దీపిక". అన్ని వయస్సుల వారికి అవసరము విజ్ఞానము, ఆనందము, కలిగించాలన్నది దేయము. చదివించి, అలోచనలు కల్గించే రచనలు కొత్త వానినూ, ప్రముఖులనూ, ముఖ్యంగా యువత యవకులు, విద్యార్థులు, పెద్దలనుండి సేకరించి ప్రచురించాలనే తలంపు

మా ప్రయత్నము వ్యాపార దృష్టితో కాదు. మన ద్వారా సమాజానికి, దేశానికి ఎంతైనా మేలు జరిగి ౧౯౯ మానవ జ్యాతిము జరిగానేది అందుకు రచనలు "దీపిక"లై లాభింపజాలు ప్రకంప జేయాలని మా ఆశాంక్ష.

సత్యం, ధర్మం, న్యాయం, సత్ప్రవర్తనాది సుగుణాలు మనలో వర్ధిల్లుటకు కులమత రాజకీయాల కత్తికలగా కృషి చేయాలనేది, దీపికకు దీప్తి. నీతికి, శాంతికి సహనానికి, సహృదయతకు స్ఫూర్తి నిచ్చునదే దీపిక.

సాహితీ, సాంస్కృతిక, పౌరాణిక విద్యాకేంద్రముగా అంద్రప్రదేశ్ తాత్త్విక లైతన్యానికి ప్రతీకగా భాసిల్లుతున్న అంబటి కాకతీయ సామ్రాజ్య రాజధానియైన, ఈ నాటి పాఠశాల నుండి సూతనోత్తరజాత తెలుగు జ్యోతిని వెల్వరింప చేయటానికి దీపిక చేదీవ్య మానంగా వెలగాలని మా కోరిక.

విజయశ్రీ ప్రచురణలు పేర దీపికను వరుసగా "సందిక"ని రూపంగా తీయుటకు సంకల్పించాము. సహృదయులు, దాతలు సహకరిస్తే ముమ్మారు ప్రచురణానుమతితో ప్రతిరూపాన్ని సంతరించుకుంటుంది, దీపిక. లేదా ఆర్థిక ఒనగడులు, అవకాశాలు, మీ సూచనలనుసరించి అప్పుడప్పుడు మ్యాగజైన్ రూపంలో వెల్వరు సాహితీ సేవ చేస్తుంది "దీపిక" సందిక.

మీ సహకారాన్ని, ప్రోత్సాహాన్ని కోరుకుంటూ,

—వై. వి ద్యా సా గ ర్

ప్రేమ - త్యాగం

— శ్రీమతి గోలి అలిత, పరంగల్

“బాబూ”.... అది అమ్మ పిలుపు. కాదు, అర్తనాదం. అయిన నడుతూ ఆతి వ్యయతనం మీద గొంతు పెగుచ్చుకొని మరీ పిలుస్తోంది కదదక లాడేగుండెతో అమ్మవేపు చూడలేక మరీ చూశాను. ముఖ పూర్తిగా నల్లబడింది. జుట్టంతా రేగిపోయి చూడడానికి భయంకరంగా కనబడుతుంది. కళ్ళు చూడలేక పోగా తనను చూడడానికి ప్రయత్నిస్తున్నది. అమ్మను చూస్తూనే తన కడుపుతిరుక్కు పోతోంది. “అమ్మ” తన వాగ్దానికి ప్రాణమైన తనకల్లి అమె లేకుండా తను .. .... అలోచించలేక పోయాడు. తను జీవించ గలదా తనలోని ప్రతి అణువు అమ్మ కష్టానికిమే. అమ్మ తన రక్తాన్ని నీళ్ళు చేసుకొని తనను ఇంత వాన్ని చేసింది. తనను దీగ్రివరకు చది విందింది. మోహన్ కళ్ళపెంబకి ధరా వాహికంగా నీళ్ళు ప్రవహిస్తున్నాయి. అతడి మనసు వరిసరి విధాలా అలోచి స్తున్నది.

“అమ్మ” పిచ్చికల్లి అమె ఆకలిన్ని తనమీదే పెట్టుకొని తనేదో అమెకింత ముద్దపెడతానని ఆకస్పరింది. నా న్న అంటే, ఎవరో, అయిన ఎలా ఉంటారో కూడా తనకు తెలియదు. తనకు ఊహ

తెలిసినప్పటినుండి తనవర్తవ్యం “అమ్మ” తను సురిటి గుడ్డల్లో ఉన్నప్పుడే యాక్సి డెంట్లో నాన్నగారు పోయారు. అప్పటి నుండి అమ్మ తనను అమె ఊపిరిగా, వ్రాణంగా పెంచుతుంది. తన చిన్న తనంలోనైనా అమ్మకు కనీస జ్ఞాతిక సాయం చేయడానికి వెనకా ముందూ ఎవ్వరూ లేకపోయేవారు. తనే స్వ యంగా గుండె నిబ్బరంతో బ్రతుకు ఇంతిడూరం ఈడుకుచ్చింది. రాత్రింది వట్టూ మిషన్ ఉడుతుందేది. అదబ్బుతో తామిద్దరికీ బాటగడుస్తూ ఉండేది. అమె కడుపు మాడ్చుకొని తనకడుపునింపుతూ తనను స్కూలుకు కూడా పంపించింది, తనకు కొంత జ్ఞానం రాగానే “అమ్మా నేను స్కూలు మానేసి ఏదైనా పని చూసుకుంటాను. నువ్వు ఒక్కడానివి కష్టపడుతుంటే, నేను హాయిగా తిని వెళ్ళిరావడం నాకు ఇష్టంలేదు” అని తను అమ్మను పోషణేయ పడన నాడు వనేమిరా తనమాట వినలేదు “బాబూ.... నువ్వు ఇలా మాట్లాడితే నా గుండె ఆగి పోతుందిరా. నేను మీ నాన్నగారు వెళ్ళి పోయిన ఈ కుళ్ళు సమాజంలో ఎన్నో అవమానాలపాలై ఎన్నో అపనిందల పాలైనా చావకుండా బ్రతికినా. నే నీ కోసం, అంటే నా కొడుకుకోసం, నిన్ను

ఎలాగైనా పై చదువు చదివించాలనే ఆ కాంక్షతో. నువ్వు బాగా చదువుకొని మంచి ఉద్యోగం చేస్తుంటే చూడాలని, విన్నూ ఒక ఇంటివాడిని చేసినువ్వు కళకళలాడుతుంటే చూస్తూ ఆనందించాలని, బాబూ ఎవ్వరైనా ఏదో ఒక విధంగా కష్టపడందే వాళ్ళ కడుపు నిండదు.... మీ అమ్మ కష్టపడుతున్నదీ అనుకోవడం నీ చాలా పొరపాటు నా నన్న అటు తంకా కష్టపడేవాళ్ళు ఈ ప్రపంచంలో ఎంతో మంది ఉన్నారు. చూడబాబూ నువ్వు నా గురించి లేని, పోని ఆలోచనలు పెట్టుకొని నీ చదువు పాడుచేసుకోవ్వలసిందిగా అనుచుండుంటేనే మోహన్, నువ్వే నా కులమునా పాపానినీ నీ కన్న ఈ సహనాలో 'నా' అనే నాకు నాకెవ్వరూ ..... " అని భోయమని ఎప్పుడూ నా నోట మూయించేది.

అమ్మ ఆశంను తృప్తిపెయ్యకుండా నా నిర్ణయాన్ని తొలిపేటి, ఎలాగో అయిష్టత చదువు చదువుతూనే, అందరి త్వరం ఇంటిలో పూర్తిచేశాను తర్వాత డిగ్రీలో నీటు సువాది మనస్ బాబూన అయినను, డిగ్రీలో చేరినా అమ్మ అప్పుడప్పుడు వెనకేసిన దబ్బుతో అని కొక డ్రెస్ కుట్టించింది. తను డిగ్రీ లొనికి వెళ్ళగానే అమ్మ అనందానికి అవధులులేవు. తనను ఎంతో ప్రీతిగా ఒత్తు సముదతూ తనమీద ముద్దు

వన్నెతురిపించింది. "బాబూ, నా కష్టం పరించింది. నా నన్న పెద్దవాడయ్యాడు, అని ఎంతో సంతోషించింది. అమ్మ తన శరీరంలో లేని తానాడును ఉత్సాహాన్ని తెచ్చుకుంటూ ఇంకా ఎక్కువ కష్టపడసాగింది ఒక రోజు తను కాలేజీ నుండి రాగానే అమ్మ పడుకుని కనిపించింది. సామాన్యంగా అమ్మ ఎప్పుడూ నడుచువచ్చుదు. ఎప్పుడూ ఏదో ఒక పనిలో లీనమై కనబడుతుంది. "అమ్మా ఏమిటి వస్తుకున్నావో అరోగ్యం బాగా లేదా?" అని తన ప్రక్కన కూర్చుని ప్రశ్నించగానే అమ్మ ఉలికి పడుతూ గాతరాగాలేచి దిండును. తండ్రిగారు చేసి వస్తుకుంది మళ్ళీ వెంటనే మూమూలుగా "వచ్చావా బాబూ ఇవాళ చాలా లాభింపగానే వచ్చావేం" అని ప్రశ్నించింది. తను అమె ప్రశ్నకు జవాబివ్వకుండానే దిండును తిప్పుచూకాడు దానిలో కాసింత రక్తం పడిఉంది. అమ్మ "ఏమిటి" అనమానంగా అరిచాడు. "ఏమిలేమిటాబూ ... అప్పుడప్పుడూ కాస్త దగ్గులా రావడం నీకు తెలుసుగా. ఇప్పుడు కాస్త మరీ ఎక్కువగా వచ్చింది అంతే ..." అని తీసి పారేసింది. అమ్మా.... ఈ ఒక్క డ్రెస్ చాలని మొత్తుకున్నా విసకుండా ఉన్న దబ్బుతో ఇంకో డ్రెస్ కుట్టించావు. ఇప్పుడు నీ ఆరోగ్యం చెబ్బింది. దాక్కురకు వెళ్దామంటే పైసా లేకుండా ఉన్నదేకావు. ఇప్పుడేదా....?" అని

తను మొర పెట్టుకుంటే.... “ఇప్పుడు నాకు ఏమైంది బాబూ.... సుబ్బరామయ్య తాతగారు రోజూ కాస్త కపాయం ఇస్తున్నారు ఆయన హస్తవాసిమందిరీ. మూడు నెలలపాటు త్రాగితే తప్పనిసరి నయమౌతుందని చెప్పారు. నువ్వేం కంగానడకు” అని నవ్వుచెప్పింది.

కాల స్రవాహంలో తనుడిగ్గి పూర్తి చేసుకున్నాడు. సుబ్బరామయ్యగారి కపాయం అమ్మ ఆరోగ్యాన్ని ఏ మాత్రం నయంచేయలేకపోగా, మూడింతలు పెరిగింది వ్యాధి అమ్మపూర్తిగా మంచంలో పడిపోయింది ఇన్నాళ్ళూ తన భారం అమ్మదైతే, ఇప్పుడు అమ్మ భారం తనది. ఎలాగైనా సరే అమ్మను తను బ్రతికించుకొని, అందుకు డబ్బుకావాలి. అది కాదంటే తనదైనా పనిచేయాలి. పని చేయడానికి తను సిద్ధమే ఏ పని అయినా ఎలాంటి పని అయినా తను చెయ్యగలడు కానీ అతను తనకు చూపించి డబ్బు ఇచ్చే మహనీయుడు కరువైపోయాడు. తన డిగ్రీ తనకెలాంటి సహాయం చెయ్యలేక పోతుంది ఆ డిగ్రీ కాగితం చూస్తుంటే దాన్ని గలబెట్టాలనిపిస్తోంది. తన తల్లిని ఈ స్థితికి తెచ్చింది ఆ కాగితమే. భగవంతుడు ఇంత విర్యయుడా? మా అమ్మ ముఖం చూస్తూ నాకేదైనా చిన్న ఉద్యోగం చూపించకూడదా? మనస్సు కరిపరిపిదలా రోదించింది. అతని హృదయం అల్లికల్లోలంగా తయారైంది.

రెండు రోజుల క్రితమే పక్క వీధిలో ఉండే డాక్టర్ గారైన రఘురామయ్యగార్ని తీసుకొచ్చి చూపించాడు. “మోహన్ మీ అమ్మగారు చాలా సీరియస్ అని చెప్పాలి బాబూ.... ఈ వ్యాధికి నేనిచ్చే మందులు అమెలో ఏమంత పని చెయ్యగలవు చెప్పు: ఈ రోజుల్లో క్షయ అంటే భయపడాల్సిన పనేమీలేదు. ఈజీగా నయమైపోతున్నది. ఎలాగైనా డబ్బు తయారు చేసుకొని సాధ్యమైనంత త్వరలో పట్నం తీసుకెళ్ళి అక్కడ ఎక్స్‌ప్రెస్ చేశావంటే చాలు అంతా వాళ్ళే చూసుకుంటారు, మీ అమ్మగారు ఆసునెల్లో పూర్తిగా ఆరోగ్యవంతులౌతుంది. అని చెప్పి వెళ్ళిపోయా రాయన. అమ్మ ప్రాణాలు తనుకాపాడుకోలేదా? తన గురించి అంత శ్రద్ధించిన అమ్మకు తను ఈ మాత్రం చెయ్యలేదా? ఎలా? ఇప్పుడు తను ఏంచేయాలి ఏం చేస్తే అమ్మను తను పట్నంలో చేర్పించేంత డబ్బు తన చేతికి వస్తుంది? పిచ్చి వాడిలా తిగిగాడు కాళ్ళు అరిగిపోయాయి. మనసంతా భారంగా భయంకరంగా ఉంది. తన మనసు నిండా ఒక్కటే ధ్యేయం ఎలాగైనా సరే, అమ్మను తను బ్రతికించుకోవాలి.

రోజు రోజుకూ అకచచ్చిపోయి నిరాశ ఎదురు కాసాగింది. తను అంత మొత్తం డబ్బును సంపాదించలేకపోతు

న్నాడు. చేజేతులా తన తల్లిని చంపుకో గలదా! వీల్లేదు అమ్మ బ్రతకాలి అమ్మకు తను పొణ్ణికి పెట్టాలి. అమ్మకు తను ఆ మాత్రం పాయవడలేకపోతే తన బ్రతుకే వ్యర్థం. అమ్మ బ్రతకాలి. అమ్మ లేక తను జీవించలేడు.

అలోచిస్తూ నడుస్తున్న తనను రఘు రామయ్య దాక్షడుగాడు పంకరించారు. “మీ అమ్మగార్ని ఇంకా తీసుకు వెళ్ళ లేదామోహన్ కన్నకొడుకు అమ్మను అంత ఆశ్చర్యం చేస్తే ఎలా? ” అని అయ్యకు తోచిన విధంగా నాలుగు చివాట్లు పేశాడు. ఇంకా అరస్యం చేస్తే అవిడ బ్రతికిదని కూడా అచ్చితంగా చెప్పే తన దారిద్ర్యాను వెళ్ళిపోయాడు. మోహన్ లోని జవనత్వాన్ని ఉడిగి పోయినట్లయి విస్మయానికి దారితీసి పోయాడు. తను ఉట్టి అపమధుడేనా? రఘురామయ్యగాడు అన్నట్లు అమ్మచచ్చి పోతుందా? తల్లిని మించిన పైతం లేవంటాడు. తన తల్లికోసం తను ఏం చేస్తున్నాడు. మోహన్ గుండె వేగంగా కొట్టుకోసాగింది.

అరిపోతున్న దీపంలో నూనె వేస్తే వెలిగినట్లుగా మోహన్ కళ్ళు జిగేయన మెరిశాము. ఎదురుగా ప్యామిలీ ఫ్లానింగ్

డిపార్ట్ మెంట్ వాళ్ళ టెంపో నిలబడి ఉంది. వెనకాముందూ ఏమీ అలోచించ కుండా ఒక్క గంతులో వెళ్ళి టెంపో ఎక్కేశాడు. ప్యామిలీ ఫ్లానింగ్ వాళ్ళతో మోరమైన అబద్ధం అడేశాడు. “అయ్యా నేను నిడుదొంగిని నాకు ముగ్గురు పిల్లలు అవరోషన్ కావాలి” అని.

మోహన్ ప్యామిలీ ఫ్లానింగ్ అవరోషన్ చేయించుకున్నాడు వాళ్ళిచ్చిన వంద రూపాయల్ని తన ప్రాణంకన్నా మన్నగా దాచుకొని ఇంటిముందు రిక్షాడిగాడు. ఇంట్లో వదిలించుకుని పైకా జనం పోల్లై ఉన్నాయి, అంతా నిశ్చయంగా ఉన్నాయి. వాళ్ళను చూడగానే మోహన్ గుండె స్తంభించి పోయినట్లు ముంది. చైతన్యం లేని శరీరంతో తనను తానే తోల్చుకొని వెతుకున్నట్లుగా ఎలాగోగుమ్మంలో అడుగు పెట్టాడు “అమ్మ” తన తల్లికి క్రింద చింపి చాపలో పడుకోబెట్టే అందియా తన వేషజాలిగా చూస్తున్నాయి “అమ్మ” నిందభూతాల్లో కలిసిపోయింది

“అమ్మా ...” దిక్కులు దద్దరిల్లే గుండె పగిలేలా గొంతు చింపుకొ అరిచాడు. పాపం మోహన్! ఈన నిడుదొంగ వసుధలో బలైపోతున్న ఇలాంటి మోహన్లు ఎంతమంది—

అభిషేకం

శ్రీరాజరాజేశ్వరా-అభిషేక మొనరించునా!

కన్నీటి యుల్లులు - కురిపించనా!

కనుపించవా - కరుణించవా

కలలోనైవను - కనరావా! "శ్రీ"

కలలు కంటి - కనుపించువని

కల్లిగాదు - నా "కల" గా

కన్నీరె - మున్నీరు గా

కడలియై - పొరల గా

సేవింతునా - అభిషేకించునా "శ్రీ"

దరిశవ మీయవా - దయరాదా

కరుణలేదా - నీ మనసు కరుగదా

అందకార బంధురమైవ

అజ్ఞానా వృత జీవిత నౌకకు

"దీపిక" వై "దరి" చేర్చగరావ "శ్రీ"

పాపహరణ - పొందోదనా

పణిహార - పాలించరావా

పాపవై నాకంటిలో

వెలుగువై - నా హృదిలో

నా కన్నీటి కడలిలో

"దీపిక" వై దీపించరావా "శ్రీ"

వరముంటి - వేడితినిన్ను

వరి వరి విరముం పొగ్గిన జేసితి

వరమివా - పాప పొరా

పాలించరావా "శ్రీ"

—పి గోపాలరావు

పరంగల్.

పోతన మాధురి

వన్నెలుదీర్చిదిద్దగనుభాగవతమ్మును

వ్రాయు జాతికి

సన్నయ తిక్కనర్ మొదలు, నాడును

తెల్లన వ్రాయుకుండురా

కన్నుది విన్నదికా తెలియ కమ్ముని

భావము దెల్పుటకా గదా

అన్నలు ఎంగరో గవియు అందుకె

వ్రాయగ లేదో పోతనా!

వండితులెందరో మొదటి భాగవతమ్ము

తెలిగించిరో గదా

మెండుగ నెందరో కవులు మేలుగ

వ్యాఖ్యాన వ్రాసిరెన్నియో

అందగ నీతి రాముడని యంటివి

భాగవతమ్ము వ్రాయుచుకా

ఎందను సేవ్యులుకా వంచి యెందరు

వ్రాసినీ పోతరాజులై

ఎన్నడు వ్రాసి భాగవతి మెన్నడు

మెట్టుల గట్టి తివు ముకా

ఎన్నయ నుంచినారు కవులెంతయు

భాగ్యము నీదటంచు, నీ

మన్నని మాటలకా బలికి మా

హృదయంబు దోచుకొంటివే

వెన్నల మాటలకా విన్న వెన్నుడు

నెంతగ ముగ్ధుడయ్యెనో

ఓమ్మెగియించు బుట్టివను భారత జాతికి

మార్గదర్శివై

కమ్ముని వద్రెముల్ పరక కావ్యపు శైలిని

రాజు గోరగకా

అమ్మక సింగ భూవరుని యయ్యకు

నేనియు యమ్మనంచు అ

యమ్మను బుజ్జగించినటు యంతయు

ఎంటిమి మెంత భాగ్యమో

—జె. శ్రీనివాసమూర్తి

పెండవల్లి.

నవయువత

యువక క్తి అణుక క్తి కంటె గొప్పది. బాధ్యత గుర్తించి ప్రవర్తిస్తే మానవ కళ్యాణానికి ఎంతగా ఉపకరిస్తుందో, అదుపు తప్పుతే మానవ మారణహోమానికి అంతగానే దోహద పడుతుంది.

మానవ చరిత్రంతాగూడ పోరాటాల చరిత్రే. మానవుడు తన మునుగడకు మొదట ప్రకృతితోను, కాలక్రియలను తోటి వానితో గూడ పోరాడవలసివచ్చింది. సమాజాన్ని అణ్ణానం నుండి విజ్ఞానం వైపు, దానినత్వనుండి స్వేచ్ఛవైపు మరల్చే క్రమంలో యువతరం విశిష్టమైన పాత్ర పోషింది. సమాజ కల్పాన్ని వరిగా అన్యజనము చేసే మన పూర్వీకుల జీవన విధానం అర్థం చేసుకో గలిగితే, వారింటే మనం ఎంతో ఉన్నత స్థితిలో జీవిస్తాం. ఈ మనస్థితికి వారి త్యాగాలే కారణం. ఇంతకంటే ఉన్నతమైనటువంటి, దోచిలేని సర్వరహిత సమాజాన్ని ఏర్పించి భావికాలంకు అందించేందుకు నేటి యువతరం పూర్వీకుల వారసత్వాన్ని ఆదర్శంగా తీసుకోవాలి. చిత్తశుద్ధి మొత్తానై. పూర్వే, పూర్వే, పూర్వే దానినుండి వచ్చిన గొంజ తిరిగి విత్తనంగా మారలేవిస్తే వస్తే దాన్ని ఆ చెట్టుకు పుట్టిన బీజమనదు. పూర్వీకుల త్యాగాల ఫలితాలు అనుభవిస్తు రాబోవు కాలం కొరకు ఏ మాత్రం త్యాగం చేయకపోతే అది స్వార్థం అనిపించు కుంటుంది.

“ఈ రోజు యువతరం అత్యధిక శాతం మూఢాచారాలకు, మత్తు మందుకు, వ్యభిచారానికి, వ్యాపార సరళి చదువుకు, వరకట్నానికి, అష్టాదేబు ప్యాషన్సుకి, విశ్వంఖం స్వేచ్ఛకు దానినై తమను తాము మరచిపోయారు.”

ఇందులకు కారణము వచ్చి శృంగా రాన్ని విచ్చరి విడిగా ప్రవారం చేసే చౌకదారు సాహిత్యము, సినిమాలు, ఎప్పుడు అందుబాటులో ఉండే సామెతలు, వ్యభిచార గృహాలు ఇవివ్యక్తుల మెదల్లకు దల్లు కట్టుచేతాదు, వారిలోని సృజనాత్మక శక్తిని, విమర్శనాత్మక దృక్పథాన్ని సమాధి చేస్తాయి.

యువత యువకుల గణనియమైన పాత్రలేకుండా సమాజం మంచివైపు మలుపు తిరుగదు. సమాజాభివృద్ధిలోనే తన అభివృద్ధి ఉందని, ఒకరుగా అది సాధ్యం కాదనే ప్రాథమిక సత్యం గుర్తించాలి, తనకుంటు ఏర్పరచుకున్న క్రమశిక్షణలో చైతన్య వంకమై ఉండాలి. గతాన్ని శాస్త్రీయంగా అర్థం చేసుకున్న పుడే వర్తమానం సరిగా బోధపడుతుంది. అప్పుడే భవిష్యత్తును గూర్చిన అద్భుతమైన అవగాహన ఏర్పడుతుంది. నాడే యువత నవతకు నందిపడుతుంది. భావి కాలంకు దృవకారణంగా వెలుగుతుందా.

— శ్రీ డి. లక్ష్మీనారాయణ
వరంగల్ కోట.

చెప్పండి ఏమిటో!

1. రాముడే కృష్ణుడు - కృష్ణుడే రాముడు
2. చీకటి వెలుగు - వెలుగే చీకటి
3. అమ్మే నాన్న - నాన్నే అమ్మ
4. చెట్టే గుట్ట - గుట్టే - చెట్టు
5. గుండే కొండ - కొండే - గుండు
6. గొయ్యే నుయ్యి - నుయ్యే - గొయ్యి
7. మంచమేకంచము - కంచమే - మంచం
8. అరుగే పరుపు - పరుపే - అరుగు

(ఉత్తమ సమాధానాలు పంపిన వారికి బహుమతులు ఇవ్వబడును)

శ్రీ పురుషాను బంధం

- అమె భావ - అతను భావం
అమె వివేకం - అతను శాసనం
అమె ధర్మం - అతను హక్కు
అమె అర్పణ - అతను కరుణ
అమె రాగం - అతను సాటి
అమె ఇంద్రుని - అతను అగ్ని
అమె కీర్తి - అతను తేజం
అమె వెలుగు - అతను దీపం

—విష్ణు పురాణం నుండి
మూలశీల చందూర్

హేమామాలినికి గుర్రపు స్వారి తెలుసు. కాదు, జీవ, లారీలను కూడా అమె నడవ గలదట.

జీవిత లక్ష్యం

జీతం మీర జీవితం
జీవితం ఎన్నో సమస్యల వలయం
బ్రతుకు పవ మి గుండంలో
మికివడి పోతున్నప్పుడు
అనుచు గుండాన్ని రప్పకున్న తర్వాత
కదా ! గమనం
చీకటి చీకటిలో చిక్కుకున్నప్పుడు
అర్థంకులులేని మార్గాన్ని
వెతుక్కోవాలి కదా! మనం
అకు చీకట్లో తల్లికిల్లు తున్నప్పుడు
పల్లెను మెతుకుల వెలుగులు
కడుపులో చేంకున్నప్పుడు కదా!
జీవిత లక్ష్యానికి దారి వెతకడం

జి. రామమూర్తి
హుజూపల్లి

జవాబా!

భారతదేశ వ్యస్తత జనాభా 683.81 మిలియన్లు. పెరుగుదల రేటు సంవత్సరానికి 2.4% చైనా జనాభా పెరుగుదల రేటు 12% చైనా జనాభా 975 మిలియన్లు.

మొబీ మలా!

పిండి వజ్రాలు, కొత్త, చాక్లెట్స్, కోడిగుడ్లు, వెన్న, నెయ్యి వాడకం తగ్గించండి. కీక్స్ వాడకూడదు.

రచయిత (త్రి) లకు

సూచనలు:

1. నభ్యుదాగా చేయండి
2. కథలు, సీరియల్స్, నాటికలు, నాటకములు, కవితలు, జోక్స్, వ్యాసములు “దీపిక” విషయ సూచిక వనువరించి పంపగలరు.
3. తెల్ల కాగితముపై ఒక పక్కనే వ్రాయవలెను.
4. రచనలు తమ స్వంతమని, దేనికి అనువాదము కాదని హామీ పత్రము పంపాలి.
5. కలం పేరుతో పాటు విధిగా తమ పూర్తి పేరు, చిరునామా తెలుపవలెను.
6. స్వంత చిరునామాతో తగిన పోస్టేజీ స్టాంపులందించిన పత్రమును పంపిననే ప్రచురించాని రచనలు తిరిగి పంపబడును

మాష్టార్: ఏరా: రాము మూడు ముళ్ళూ

రాము:- “వెళ్ళి” సార్

మాష్టార్: ఏరా! గోపి దేవీ శేషర్వరిన

ఉపయోగ మేమిటి?

గోపి:- కిరాణిం కొట్టుకొన్న పొట్లాలు

ఉట్టుకోవచ్చు సార్

—వై. వర్మదీప్

వరంగల్.

శ్రీ గణపతి

సాంస్కృతిక సమితి

గిర్కాజీపేట, వరంగల్ వారి ఐదవ వార్షికోత్సవం నాగార్జున సాగర్ లో జరిగింది. శ్రీ పి. రాజయ్యగారి అధ్యక్షతన కార్యదర్శి ఎన్నికలు ఏకగ్రీవంగా జరిగాయి.

అధ్యక్షులు:- శ్రీ జి. జగన్మోహన్ రెడ్డి

ఉపాధ్యక్షులు:- శ్రీ జి. గోవిందు

” శ్రీ దేవా మదుసూదన్

ప్రధాన కార్యదర్శి:

శ్రీ వై. విద్యాసాగర్

కార్య నిర్వాహక కార్యదర్శులు:

1. శ్రీ ఆర్. వీరనారాయణ

2. శ్రీ కె. సత్యనారాయణ

సహాయ కార్యదర్శులు:

1. శ్రీ యం. బి. బ్రహ్మచారి

2. శ్రీ పి. వీరనారాయణ

అర్ధిక కార్యదర్శి:

శ్రీ కె. రత్నానారాయణ

సలహా దారులు:- శ్రీ యస్. యాదగిరి

శ్రీ కె. రత్నయ్య

రచయిత:

నీ కన్నీళ్ళు నీవై, లోకంపై వాటిని పుష్పాలుగా వెదజల్లి కలిగినప్పుడే, అక్షిర సాగర్ మధనం నుండే నిజమైన రచయిత జన్మిస్తాడు.

డబ్బు కోసం ...?

—శ్రీయస్. విశ్వరూపు

హైదరాబాద్

పేషెంటు వెళ్ళగానే కాలింగ్ బెల్
నొక్కాను మరో పేషెంటు కోసం.
లోపలి కొద్దిసేపే పేషెంటుని చూచి ఆకృ
ర్యపోయాను.

‘వసుస్కారమండీ’ అంటూ నాచక్క
నున్న స్థూలపైన కూర్చుంది.

నమస్తే చెప్పి ‘నువ్వు బయటికెళ్ళి
తలు పెయ్యి’ అని తలుపు దగ్గర నిలిచి
అయాకి వెళ్ళాను.

బయటికెళ్ళి తలుపు దగ్గర కేసింది.
‘మరండీ... నాకండి’

కడుబొచ్చిందా? అన్నాను.

ఎట్లా తెలుసుకున్నారు? అన్నట్లు అక్క
రియంగా చూసి

అ... వు... నండీ తలదించుకుంటూనే
అంది.

మరం ఎవరిపేరు చెబుతుందో తెలుసు
కుందామని

ఎవరు చేశారు అనడిగేను.

... రమేష్ నేను ప్రేమితులన్నామండీ
.... కాని ఇప్పుడతను పెళ్ళిచేసుకుంటా
నికి నిరాశరిచాడు.... కాని నాకు....
ఇప్పుడు తొందరనడటం వలన.... దీన్ని
తీసివేయాలండీ అంది.

నాకు వల్లమందింది.

ఇప్పటికే రెండుసార్లు కడుపు తీయించు
కున్నట్లు నాకు గుర్తు. ముందున్న రిజిస్ట్రే
రులో వ్యాయాసం

నీ పేరేమిటి:

సుశీం

‘పేషెంట్స్’ చూడమమనీంగారు నేనడి

గేనని నువ్వు బాధపడవద్దు.

అనలు సుశీం అంటే ఏమిటో నీకు

తెలుసా?

“ .... ”

నీ వయస్సు చూస్తే పదహారు సంవత్స
రాలు కూడా దాటలేదు. అప్పుడే నీకు
రెండు కడుపులు తీశాను, ఇది మూడో
కడుపు

లేదండీ .... నాకు కడుపు రావటం ఇదే
మొదటిసారి అంది.

అమాడిన అందమైన అబద్ధానికి చలించి
పోయాను. కోసం ముందు కొచ్చింది.
చేతిలోవున్న రిజిస్ట్రేని వెనక్కి తిరగే
శాను, అమె నావంక రిజిస్ట్రే వంక
భయంభయంగా చూడడం నేను గవ
నించలేక పోలేదు. ఒకచోట అగిపోయి
చదివేను.

ఇదే సంవత్సరములో జనవరి పద్దె
మిదిన నా దగ్గరికొచ్చి నన్నొకడుమోస

చేశాడు. నాకు మూడో నెలకడుపొచ్చింది
తీసేయమని పొగిధేయవడితే.

అయ్యో పాపం చిన్న వయస్సులోనే
కాలావారింది అప్పుడు అ పిల్లను అదు
కొనకపోతే అమె జీవితం వ్యర్థమవు
తుందని తీశాను. అరోజు నీకేం చెప్పానో
గుర్తుందా?

చూడమ్మా! నీకు చూస్తే నిండా వద
చూడేళ్ళు లేవు అప్పుడే ఏమిటి నీకీ
పాడుబట్టలు. ఇంత చిన్న వయస్సు
లోనే కడుపులు తీసేస్తే నీకు ఇళ్ళవు
తుందో లేదోగాని ముందు నీ అరోగ్యం
షీజించి పోతుంది. అబ్బానీ చేయటం
ప్రాణంతో చెలగాటం ఏడు కాలంతో
వ్యసనం ఏటం తేలికగాని అబ్బానీ
చేయటం చాలా బయ్యకరమైన వద్దతి
రాక్షిరగా చా వని నేను నిర్వహిస్తాను.
కాని ఒక ఉల్లిగా చెప్పబడ్డాయి. ఇక
ముందెప్పుడు ఇలాంటి తప్పుటదుగులు
పేడవని నమ్మబడ్డాయి అమ్మనా.
అప్పుడు నీవేమన్నావో తెలుసా?

‘శ్రమించండి తెలియకాలావరాను.
మచ్చెరువు చేయవద్దావు’ అని మరో
పేజీ లుగేశాను. అమె కళ్ళలో నీళ్ళు
మదిలా తిరుగుతున్నాయి.

ఇదే సంవత్సరం ఏప్రిల్ ఇరివై
టొమ్మిడో తాజీబుని మరణ వచ్చావు.
ఎవరు చేశారు అవకాశాలే శంకరం అనే
నా కాలేజీ డ్రాస్ మెట్ నమ్మ నమ్మించి

మోసం చేశాడని తోచిన ఏదావు.
అప్పుడు షిరోజులని పేరుచెప్పితే
దొడొచ్చి ఇక్కడ నోట్ చేసుకున్నాను.

ఆ రోజుకూడ చెప్పాను. ఇంత
చిన్న వయస్సులో అబ్బానీ చేస్తే అరో
గ్యం పాడవుతుందని. ఆ రోజు నేను
దాగా అలోచించి నీకు తప్పకుండా
తప్పుటదుగులు వేస్తానని వుద్దేశంతో
నా పిల్ల మొదటిసారికన్నా రెండురెట్లు
ఎక్కువ చెప్పాను. అయినా అంగీకరిం
చావు

అప్పుడు రమేష్ అనే వక్త్రీ అంటు
న్నావు. అప్పటికే ముగ్గురు వ్యక్తుల
య్యారు. దీన్నిబట్టి చూస్తుంటే వాళ్ళు
నిన్ను మోసం చేయటంలేదు నువ్వే
వాళ్ళను మోసం చేస్తున్నట్లు కనిపిస్తుంది
అన్నాను కోపంతో నోట్లో వోడీ చెంగు
పెట్టకొని కుమిలి కుమిలి ఏడుస్తుంది.

నిన్ను అలా బంటరిగా పరిపిస్తానని
నీకు తల్లిదండ్రులు, అక్కా చెల్లె
ళ్ళు, అన్నదమ్ములు ఉన్నారా అవేళంతో
అడిగాను.

బహుశా క్రిందకి వంగి నా కాళ్ళు పట్టు
కుంది

డాక్టర్! ... నన్ను శ్రమించు.....
డాక్టర్ ఈ ఒక్క సారికి నన్ను కాపాడు
..... ఇతెప్పుడు ఇలాంటి వసులు
చేయను డాక్టర్ అని ఏడుస్తూ పొగిధేయ
వడింది.

నా ఆదమనన్ను ఒక పట్టావు విడిచింది.

అమెను పైకిలేపి కూర్చోబెట్టి,

నేనడిగిందానికి నమాదాను చెప్ప

నీకు తల్లిదండ్రులున్నారా?

“ .....

స్టేషన్లో తీసుకొని ఆమె బాడీబెస్ట్ చేయటం ప్రారంభించాను.

చెప్ప మీ ఫామిలీ ఎంతమంది?

“అమ్మ అన్న, అక్క ఉన్నారండీమీది చాలాపూర్ ఫ్యామిలీర్”

మీ బ్రదర్ ఎవని చేస్తార?

ఒక ప్రేమ కంపెనీలో పని చేస్తారు.

జీతం ఎంతైందో తెలుసా?

ఎంతైందో తెలియదు కాని ... మూడు వందలు ఇంట్లో ఇస్తారు దాని తోనే ఇంజనీరు ఉట్టుకొంటూ మేం నిలుగురం బ్రీతకాలంటి అంది

“మరి నీకు ఈ ఫీజుకిట్టటానికి” ఈదబ్బు ఎవరిచ్చారు?

“ .....

నిన్ను ప్రేమించి మోసం చేసిన వాళ్ళు ఇస్తారా?

అవునన్నట్లు తల వూపింది.

అనలు వాళ్ళు పెళ్ళి చేసుకుంటామని ఎప్పుడైన చెప్పారా?

నీకు కావలసినవన్నీ ఇస్తాగాని పెళ్ళంటూ చేసుకోమని చెప్పారండీ

వాళ్ళు దాగ దబ్బున్న వాళ్ళ కొడుకులారా?

అవునన్నట్లు తల వూపింది.

అప్పుడు ఈ రమేష్ అనే అతను

కూడా....?

నేను పనిచేసే ఫ్యాక్టరీ యజమాని మేనల్లుడు.

చదువు మానేసి ఫ్యాక్టరీలో పని చేస్తున్నావా? అశ్రద్ధగా అడిగాను.

అవును డాక్టర్

ఎందుకని?

“చదివించ లేను కాలేజీకి వెళ్ళవద్దని చెప్పాడు అన్నయ్య. అయినా మా అమ్మయ్య ఇచ్చే మూడువందలు జీతం చాలా అంతేదు.”

మీ అన్నయ్య చేర్చించాడా?

“అసలు అ ఫ్యాక్టరీ ఎక్కడుందో మా అన్నయ్యకే తెలియదు. నేనేస్వయంగా వెళ్ళి చేాను.”

‘ఓడ మీర పడుకో’ పడుకున్న తర్వాత ఓడ చేస్తూ

ఈ రమేష్ తో పరిచయం ఎలా

అయ్యింది?

దానిలో మేనేజర్ గా పని చేస్తున్నాను.

అతనికి పెండ్లి కాలేదా?

“ .....

చెప్పా?

యింది విదానంగా అంది.

పెళ్ళయిన వాళ్ళను ఎందుకు ప్రేమించావా?

“ .....

'వర్షాలేదుచెప్పు ఈ రూమ్లో ఎవరూ లేదులే'

పుద్వోగం శర్యనెంటుచేస్తాడేమోనని ...
నీ అమాయకపు ఆలోచనకు నవ్వాలో
ఏద్యాలో కూడ అర్థం కావటం లేదు....
చేస్తా నన్నాదా?

చేస్తానన్నాడు .... కాని మా విషయం
ఫ్యాక్టరీ యజమానికి తెలిసి .... నన్ను
తీసేశాడు ... అంది దిగులుగా

వచ్చేనప్పుడు ఆపుకున్నాను.

మరి మీ మేనేజర్ ఏమన్నాడు?

"మా మామయ్య ఇక ఎవరు చెప్పినా
ఎనడు .. నీకు డబ్బు కావలసి వుండల్లా
... నన్నదిగి తీసితెచ్చ" అన్నాడు

దీనికి ఏమి అతనే ఇచ్చాడా?

అవును

పెళ్ళి చేసుకోమని అడగ పోయావా;
అడిగాను.... కాని చేసుకోనన్నాడు
ఈ విషయాన్ని మీ వాళ్ళకి తెలిసా;
ఎవరికి తెలియదు

నువ్విలా బయటకు వస్తే వాళ్ళకగగా?
....ప్రగ్నండ్ ఇంటికి వెళ్తున్నానంటే
వాళ్ళేమి మాట్లాడరు,

చాలా అమాయకంగా జవాబుచెబుతుంది.
మరి మీ అన్నయ్య;

మా అన్నయ్య అయిదారు రోజులకో
సారి ఇంటికి వస్తాడు

ఏంకాంపులేమైన వుంటాయా?

కాదంటే; ఇంటి దగ్గరు డబ్బు అంత
ఇవ్వం వుండదట

ఈమె చెప్పే జవాబు: ను బట్టిచూస్తే
వాళ్ళ ప్లామిలి కంచెలేని చేనులాబ్బితుకు
తుందని తెలుసుకో గలిగాను అక్కల్లి,
పిల్లిరి భవవ్యక్తు గురించి ఎప్పుడైనా
ఆలోచిస్తుందో లేదో నా కర్థం కావటం
లేదు.

....ఇట్లో కొంచెం ఇబ్బందిగా వున్న
వృద్ధులారా మేష్ దగ్గరకువెళ్తుంటాను
అలా వెళ్ళబట్టే ... మరలా... వచ్చింది
అమె కండ్లనుచూచు నీళ్ళుకారుతున్నాయి.

నాకు ఎంతో జాలేసింది. వీళ్ళ
కుటుంబాన్ని అడుకోవాడనే కోర్కె నా
నునస్సులో పుట్టింది. బుద్ధిగా ఉంటుం
దనే వుద్ధేశంతో.

ప్రైవేటు లేబరరీలో చేర్చి
స్తాను చేరుతావా?

అమె కళ్ళలో వెలుగురేఖలు వ్రాకాళిం
చాయి.

చేరతానండీ

కాని అక్కడ కూడ ఇలాంటి పిచ్చి
పిచ్చి వేషాలు వేస్తే .... ?

లేదండీ ... ఏదో తెలియక డబ్బుకి
అశక్తి కాలుజారాను. దబ్బువ్యాళ్ళను

ఈ కథాల్ని దెబ్బయిం లేకొంవ్రాకా
రం అమెరికాలో జన్మించిన వ్యతిరేక
బిడ్డ పెళ్ళికాని తల్లికి జన్మించినదీ.

ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకుంటే మా బ్రతుకులు బాగుపడతాయని తొందర పడ్డాను. .... వాళ్ళంతా నా శరీర వాచికోసం ప్రేమించిపట్లు పెట్టించారని తెలుసుకున్నాను. నన్ను నమ్మండి ప్రాధేయ పడతూ అంది.

అర్థిక బాధంవల్ల కాదు జూరించని అనుకున్నాను ... కాని పేదవాళ్ళలోకూడ ఎంతమంది నిజాయితీ పరులు లేరు? అర్థిక బాధం వల్లనే కాదు. చిన్నప్పటినుండి కృతఃకృతా నహితంగా పెండ్లిపోవటమే ఇందుకు కారణం అని తోచింది. పోని ఒకటి నహాయవో ఒక కుటుంబాన్ని బాగుచేయటంలో తప్పులేదు అనుకొని.

నా బాగు రోజులు రెస్ట్రా తీసుకో ... ఆ తరువాత నన్ను కలిస్తే నేనొక రికమండేషన్ లెటర్ వ్రాసి పంపిస్తాను. వెళ్ళి చేరుకున్నాను.

అని చెప్పి అమెకు చేయవలసినవన్నీ చేసి కొన్ని టాల్లెట్స్ ఇచ్చాను. అలాగే నండి అని రెండు చేతులతో నమస్కరించి ఫీజు చేతిలో పెట్టింది. రెక్కపెట్టి చూస్తే రెండోసారి ఇచ్చినట్లే రెండురెట్లు ఫీజు ఇచ్చింది. మామూలుగా తీసుకోవలసిన ఫీజు తీసుకొని మిగిలినవి ఆమె కిచ్చేకాను.

* * * * *

గుడ్ ఈనింగ్ డాక్టర్:

గుడ్ ఈనింగ్ చెప్పి కలవైతే తాను. అరెడుగురి ఎత్తు కిర్లి హాయిర్, విశ్రాంతి మొఖం. బ్లూషర్ వైట్ పాంట్ తో వచ్చిన ఆ వ్యక్తిని చూచి ముందుమెడికల్ రిప్రజంటేటివ్ అనుకున్నాను. కాని వాళ్ళ సింబల్ గా చేతిలో బాగ్ లేకపోవటము వలన పేషెంట్ అనుకున్నాను. సరాసరివచ్చి నాకెదురుగా పున్నచైర్ లో కూర్చోని

డాక్టర్ ... మీ తమ్ముడు .. చైతన్య ....

ఆ ఏమయిందీ? అన్నాను కంకాడుగా వాడు నా చిన్న తమ్ముడు. నాకే కాదు మా పామిలి మొత్తానికి గారం కుర్చాడు. ఇప్పుడు కాలేజీలో బి.యస్సి, చదువుచున్నాడు.

అరిని వద్దు జేబులోనుండి ఒక ఫోటో తీసి నాకందించాడు. ఆ ఫోటో చూచి అదిరిపోయాను. మా తమ్ముడు చైతన్య సుఖం కలిపిదిగిన ఫోటో అది. ఆ ఫోటో చూచి కొంతసేపటి వరకు నోటిమెట మాటరాలేదు. కొంతసేపు పరీక్షించి ఆతనివైపు చూశాను.

నాకిద్దరూ ప్రేమించుకున్నాడు డాక్టర్ ....

ఆ మాటకి నావంట్లోకంపరంబయలుదేరింది. నేనేం మాట్లాడకుండా బయటికి చూస్తున్నాను. ఇంకా పేషెంట్లువున్నారు.

మీరుకొండెం సేపు బయటకూర్చోండి అని అతన్ని బయటికి పంపి. ఫోటోని పేపర్ వెస్ట్ క్రిందపెట్టి మిగిలిన

పేషెంట్స్ ని పరీక్షించాను. వాళ్ళు పరీక్షిస్తున్నానని కాని నా మనస్సుకా అందోళనగా వుంది. మళ్ళీ పై పట్టరాని కోపం వుంది. చిరిక్కి చెప్పినట్లు చెప్పాను. అది మనీషో కువో అర్థం కావటంలేదు. నేను చెప్పిన నీళ్ళున్న వ్యర్థ మయ్యాయన్నమాట. నైగా నా క్రిందికే నీళ్ళు తెచ్చిందని కడుపు మంటుంది.

పేషెంట్స్ అందరూ అయిపోయారు అని అయీ చెప్పటంతో చేతి వాచానుకున్నాను. క్లౌడ్ ఛయవంసిన టైంకంటే ఆరగంట ఎక్కువైంది. అట్లా వర్ష అతన్ని వంపించి నీపుటయట కూర్చో అని చెప్పాను అయీ. అతని నొచ్చి కూర్చున్నాడు. ఇతనే మళ్ళీ అన్నయ్య అయివుంటాడనుకున్నాను. ఇతనికి గుణపాఠం నేర్పించాలనిపించింది. మీపేరేమిటండీ? వచ్చు ముఖంతోనే అడిగాను.

సుందరం చిడనవ్వుతో చెప్పారు
పరవాలేదు పేరును పార్థకం చేసుకున్నారు
మీరెక్కడ వనిచేస్తారు?
బస్టాట్ ప్యాక్టరీలో వని చేస్తాను
ఈమె ..... :
మా సిస్టర్ మళ్ళీ
ఎంతమంది మీ ఫామిలీ?

'కల్లి, ఇద్దరు చెల్లెళ్ళు, నేను వగవ్వంగా'
చెప్పారు బంధుత్వాన్ని కలుపుకుంటున్నానన్న అనందంతో

ఈమె పెద్దచెల్లెల్లా? తెలిసికూడ అడిగాను
కాదు ఈమె చిన్న చెల్లెలు
మీ పెద్ద చెల్లెంటు పెళ్ళి చేశారా?
లేదు అమెకు కూడ కుదిరితే ఇద్దరికీ కలిసి ఈ సంవత్సరం చెయ్యాలని అన్నాడు.

అక్కడికి ఈ పెళ్ళికి నేను ఒప్పుకున్నట్లు ఈమె కాలేజీలో చదువుతుందా?

అ: కాలేజీ వునయోగం లేదని నేనే నాకు తెలిసిన వారితో రికమండేషన్ చేయించి ప్రైవేటు ప్యాక్టరీలో చేర్పించాను. వృత్తికం మూడొందలా సంపాదిస్తుంది.

నాకు అక్కర్లేం వేసింది.

ఏ ప్యాక్టరీలోనండీ?

చెప్పారు అదీ నేను చేర్పించిన ప్యాక్టరీయే. ఆ మాటలు విని మళ్ళీ ఒక్కతే కాదు. ఆ ఫామిలీ మొత్తం అబద్ధం పుట్టి అనుకున్నాను.

పెనకటికి ఎవరో అడిగారట ఎలా బ్రతుకుతావే నీకు వని చేతకాదు. అంటే నా కంటే నోరు అందట. అలావుంది ఏళ్ళ రోరణి.

అయినా మా కమ్మరు చైతన్య చదువుతున్నారు. మీ చెల్లెలు ప్యాక్టరీలో

చైనాలో వృత్తి నిమిషానికి ముప్పది ముగ్గురు జన్మించడమూ, పడకొందు మంది మరణించడమూ జరుగుతుంది.

వనిచేస్తుంది నిక్కడను ప్రేమించుకోడానికి అవకాశమెక్కడ? సిగ్గుదిలేసి అడిగాను.

వాళ్ళు.... ...చివ్ స్త్రావనదర్శన పరిచయమై, ఆ పరిచయం ప్రేమకు దిగివెళ్లు....

మీరే చెప్పిందా?

కాదు మా మదర్ చెప్పింది.

ఏమని చెప్పింది?

నాకు రోజూ క్రికం మా సిస్టర్ బాత్‌రూంలో వాంతులు చేసుకుంటుంటే మా మదర్ నిలదీసి అడిగితే చైతన్య అనే అతన్ని ప్రేమించాడనీ, అతన్నే చేసుకుంటానని ఆతనూ చేసుకుంటానని మాటివ్వడని చెప్పి, వాళ్ళిద్దరు కలిసి దిగిన ఫ్లోటో, అదృష్టం ఇచ్చిందట. ఆ విషయం ఈ రోజు ఉదయం నేను ఇంటికొస్తే మా మదర్ అన్ని విషయాలు చెప్పింది అప్పటికే మా సిస్టర్ డ్యూటీకి వెళ్ళింది నేను అదృష్ట వ్రకారం మీ ఇంటికెళ్ళాను మీ పాదరని అడిగితే, మా డాటర్ డాక్టర్ ఆమెతో మాట్లాడు అని హాఫుటర్ అదృష్టం ఇవ్వటంతో ఇక్కడి కొచ్చాను. పిల్లలు ఏదో అనే కంలో చేస్తారు... వాళ్ళ భవిష్యత్తుబాగు చేయాలంటే మనం....వాళ్ళను ఒకటి చెయ్యాలి అన్నాడు.

అతను చెప్పే ప్రతిమాటనాగుండెకు గుండుసూడుల్లా గుచ్చుకుంటున్నాయి. మా వాచిని మోనం చేస్తుందా? నిజంగా ఇది అడదేనా?

సోరీ....సిస్టర్ సుందరం అన్నాను.

డాక్టర్ ....మీ తమ్ముడు ప్రేమించిన ఫలితంగా ఇప్పుడు....నెం తప్పింది డాక్టర్ భయపడుతూ అన్నాడు.

ఏం కొత్తగా చెప్తున్నావా. నాకు తెలిసిన వాడు ఇది నాలుగో కడుపు అందామను కున్నాను కాని ఎందుకో అగిబోయాను.

పిల్లల భవిష్యత్తు పెద్దలపైన వుంది....

డాక్టర్

ఒకవ్యక్తి ముగ్గుర్ని ప్రేమిస్తే ఆ ముగ్గురిలో ఎవర్ని చేసుకోవాలి? అన్నాను షాక్ తిన్నాడు,

'అటువంటివాడు మోసగాడు' కోపంతో అన్నాడు

నా ప్రశ్నకు జవాబు అదికాదు.

ముగ్గుర్ని ప్రేమించి మోనం చేయటం పట్టరీత్యా నేరం కాబట్టి అటువంటి వాళ్ళను... బజారులో నిలబెట్టి షూట్ చెయ్యాలి మరింత ఆవేశంతో అన్నాడు. కరెక్ట్ .. కాబట్టి ఈ పెళ్ళి జరగదుసావధానంగా అన్నాను.

డాక్టర్ ....? మీరు నిజంగా డాక్టరేనా? ...అంటే మీతమ్ముడు ముగ్గుర్ని ప్రేమించాడు కాబట్టి ఎవర్ని చేసుకోదు అంటారు అంతేనా? డాక్టర్ కొంత, ఎం.బి.బి. యస్, అనే శాటికాయంత అక్షరాలతో బోర్డు పెట్టుకోవటం కాదు డాక్టర్ ....

సమాజాన్ని అర్థం చేసుకునే ముఠా
దారి తోటి మనుష్యులకు సహాయపడే
గుణం వుండాలి. డాక్టర్ మీరు చూపు
లకు చాం మంచివారుగా వున్నారు కాని
మీకు నిజంగా హృదయంలేదు. డాక్టర్
... నీ తమ్ముడు నా చెల్లెల్ని ప్రేమించి
పెళ్ళి చేసుకుంటానని చెప్పి మోసం
చేశాడని ఇప్పుడే పోయి పోలీస్ స్టేషన్
నకి రిపోర్ట్ చేస్తాను, అంటూ అవేళంతో
లేవబోయాడు

ఆ మాటలకి నాకు అరికాదు మఱి
నవ్వినట్టి కాచింది. నన్ను నా వృత్తిని
కించవలసిన ఈ బాప్టెస్ట్ ని చూచి నన్ను
నేను కండోల్ చేసుకోలేక పోతున్నాను

'అప్పుడు ఈ సమాజాన్ని అర్థం చేసు
కునే మనుష్యు నాకు లేదు తోటివారి సహా
యపడే గుణం అంతరించిపోయేదు. నన్నే
నమ్ముకొని కూర్చున్న తల్లి, చెల్లెళ్ళు
ఎలా బ్రతుకుతున్నారో, ఎలా వ్యవర్తి
స్తున్నారో అర్థం చేసుకోక పోకేనలా
బాప్టులా డిప్రెషన్ లాగా వారానకో
సారి ఇంటి మొలం చూసే మూర్ఖురాలని
చెల్లి ఇప్పటికీ ఎన్నికడుపులు తీయం
చుకుందో తెలుసుకోలేని ఆ సమర్థు
రాలని ...'

డాక్టర్ .... తెల్ల మొలం పేస్తూ ఆలాగే
నిలబడి చూస్తున్నాడు.

యస్ ... ది నో యవర్ సిస్టర్ లైవ్
అండ్ యవర్ ఫామిలీ లైవ్ ....

ఇంతకు క్రితమే మగ్గుర్ని ప్రేమించి
మూడు కడుపుబ్బ తీయించుకోటానికి నా
దగ్గరకాచింది. మొట్ట మొదటిలోనే
నెప్పాను, ఇంత చిన్నవయసులోనే ఈ
పాడు బుద్ధులేంటి? అని

డాక్టర్ .... ఈ గండాన్ని మీరు తప్పి
చకపోతే నాకు చావేగతి అని బోయన
ఏటిస్తే డాక్టర్ గా నాకర్హ్యాన్ని నేను
నిర్వర్తించాను వెళ్ళు పోలీస్ స్టేషన్ కి
కాకపోతే కోర్టుకెళ్ళు డేట్ తో సహా ఏప్పు
దెప్పుడు ఎవరెవరితో తిరిగినది అక్కడే
నిడుచిస్తా అంటూ రిజిష్టర్ ని తి గేసి
చూచి చాను.

ఆకని ముఖంలో రక్తపు బొట్టు లేదు.
నాకు కోపం ఇంకా చల్లారలేదు

చూడు మిష్టర్ మనిషిగా పట్టబం
గొప్పకాదు మనిషిలా పుట్టి సమాజం
గౌరవించేలా బ్రతకాలి మనిం, మున్నే
నమ్ముకున్న వాళ్ళని మున్నేలాబ్బి కి
చాలేగని సమాజానికి ఒక అటబొమ్మలా
వదిలేయ కూడదు అసలు నీ చెల్లెలు
ఎక్కడెక్కడ తిరుగుతుందో ఏప్పుడైనా
అలోచించావా అంటే అమె పేసే ప్రతి
అడుగు గుర్తుంచుకోమనరాదు అవేసే
అడుగు ఏది మందో ఏదీచెదో తప్పద
దుగుల్లానే నేర్పించి ఏరో జూరొజా
ఇంటిని జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే సంఘం
లో గౌరవం కావకబడదే పుట్టకొస్తుంది
ఇంటికి మగదిక్కయిన నువ్వే నట్టించు

కోనినాడు యవ్వనం నుంచుకోతో ఉరికి
తీస్తన్న సమయంలో ఇంటికి వెళ్లయిన
నువ్వు నీకల్లి అనకట్టలానిలదకిపోతే
ఈసమాజం ఎంతకాలం చూపి నేహించ
గలదు?

అసలు ప్రేమి చు కోవటం అంటే
ఏమిటి? ఒకరి నొండు అర్థం చేసుకొని
వాళ్ళహృదయాలలో ప్రేమించుకొనానం లే
కుండా అత్యధరేజీలించాలనే కోరిక ఇద్దరిలో
బట్టినదాడు అది ప్రేమించుకోవటం
అనిటానికి అర్థం వుంది.

కొన్ని రోజులు ఒకరితో, మరి
కొన్ని రోజులు మరొకరితో అదయనా
దబ్బున్న వాళ్ళతోనే, కొద్దిక వింత
పాఠాకలాపాల వర్ణనలించేది అదీ
ప్రేమించటం? నీ చెల్లెలు అంతవరకు
దిగజాంటానికి కరకలేవరో తెలుసా,
నువ్వు, నీ ఇల్లి.

వందిన కల ఎత్తి చూశాడు.

మొదటినుండి ఒక కృమిశక్తి
నహించంగా పెంచకపోవటం వల్లనే
నీ చెల్లి ఇంతమందిమట్టుతిరగగలిగింది.
ఏమి ఎరుగదు, ఈ రోజే కడుపొచ్చిం
దని అదృశ్యం వుద్దుకొని పెళ్ళికి ఒప్పిం
చటానికి బయలుదేరావు, రమ్మను నీ
చెల్లెల్ని. నా ఎదుటకొచ్చి నిలబడమను;
గుండెల మీద చెయ్యిపేసుకొని చెప్ప
మను; నాతమ్ముడు.... అమాయకురాలుగా
కనిపించే నీ చెల్లెల్ని ప్రేమించాదేమో

కాని, నీ చెల్లెలు ముగ్గురుపరాయివాళ్ళతో
..... చిచి నా తమ్ముడు వర్ణకవనిం
బడటానికి కూడ నీ చెల్లెలు అర్హత
కోల్పోయింది. అంటూ ఆవేశంలో ఆ
ఫోటాను నిలుపుగా మధ్యకు చించి
సుశీంపున్న ఫోటోమ్మును అతనివైపు
చేబుల్ పైకి పసిరాను. అదివెళ్ళి చేబు
ల్పై వున్న అతని చేతికి తగిలించింది.
అతను ఏమి మాట్లాడకుండా అలాగే నిం
దిచ్చాడు.

పెవర్ వెట్టెని చేతిలోకి తీసుకొని
గిరిగిర తీర్చుతూ చూడండి నిన్ను.
నీ పాట్లని కించపరచానే వుద్దేశం
నాకులేదు. ఇంతకాలం కళ్ళుమూసుకొని
కంచలేని చేమలా మీ కుటుంబాన్నిమీరే
బజారుకు పండ్చుకున్నాడు....

క్షమించండి డాక్టర్ ... నిజంగా నేను
ఇంతకాలం కళ్ళుమూసుకునే బ్రతుకు
తున్నాను. న హజంలో ఎలా బ్రతకాలో
అర్థంకానిపరిస్థితులలో పెరిగాను నాళ్ళలా
వర్ణనలించునాలో అర్థం చేసుకొని అన
మట్టుబాప వర్ణించాను. తలవంచుకొని
అందుబాటులో వున్న సుశీం ఫోటోను
చూపుడు నేళ్ళతో తీర్చుతూ అన్నాడు.

సుశీం స్నేహ ప్రతీకకీర్తి నీ మంచి
తనాన్ని నిలుపుకో అని నా అంతరాత్మ
ఘోషిస్తుంది అంతరాత్మకు లోనై అలో
చనలో వచ్చాను.

నేను చూస్తూ వుండగనే ఆ ఫోటో

గిరగిర తిరుగుతూ చేబుల్ మీదనుండి కింద పడింది.... అండకోటానికి ఆతమ వంగబోయాడు. ఆ పోదలా, అమె జీవితాన్ని కూడ అలాగే బ్రిష్టేడు అని అనుకున్నాను.

డాక్టర్!....డాక్టర్!.... ఆరే సుందరం నువ్విక్కడే ఉన్నావా? అంటూ ఒకతను లోపలికి వచ్చేసరికి ఫోన్ తీయకుండానే లేని నిలబడ్డాడు. అక్కడైతే నేనలాగే చూస్తున్నాను.

సుందరం ... సుందరం ... సుందరం ... నిద్ర మాత్రమిది చనిపోయింది, ఆ!....అనుకోకుండా అన్నాము. సుందరం బయటికి వరుగెల్లాడు.

డాక్టర్!... అమె మీకు ఇవ్వమనిటా హాస్పటల్ అద్యమిత్ వ్యాసినీ లెబు. అమె తండ్రిని వెట్టుకొని చనిపోయింది. అంటూ మడతబెట్టిన కాగితం నాకిచ్చాడు. దానిపైనా అద్యస్పంది వణుకుతున్న చేతుతో దాన్ని అండుకొని చదివాను.

డాక్టర్ కాంతగారికి!

నన్ను క్షమించు డాక్టర్.... నేను చిన్న వయస్సులోనే తప్పటడుగు పేశాను, వెళ్ళి చేష్టకోవాలనే ఆశ, అది యాస అయ్యింది. నా జీవితం ఎప్పుడో తెల్లవారవలసింది. మీరే అడుకున్నారు. మీరు చెప్పిన హితబోధ వినిపెట్టినదింది విస్మరించినందుకు నన్నుక్షమించు డాక్టర్ ఆతమ మీ తమ్ముడే అని తారోజేఅని ద్వారా తెలుసుకున్నాను. కాని ఎందుకో బ్రతకాంనే ఆశ వశించింది అందుకే వెళ్ళిపోతున్నాను మీరు నాపై కోపంతో కాకుండా ప్రేమతో క్షమిస్తారని అనిపిస్తోన్నాను.

ఇట్లు
సురీల

ఒడిమరి నా కిన్నీటి బొట్టు ఒకటి ఆ పేరుపైబడి ఆ పేరు అనీటిబొట్టుతో కలిసిపోయింది.

—సమాప్తం—

ఒప్పగారు: అమ్మా కొంచెమన్నము ఎయ్యమ్మా

అమ్మగారు: ఓరీ.. నచ్చినోడా కాళ్లు. చేతులన్నాయిగదరా ఏదన్నా పట్టేమకాని బ్రతకరా.

ఒప్పగారు: అమ్మగారూ మీకుహడా చేతులన్నాయి గదమ్మా నాటితోనే బుక్కెడు అన్నం పెట్టమ్మా కాళ్ళు పట్టుకుంటా.

—వై. వర్ధివ్
వరంగల్.

“వర్డ్స్ వర్త్సు కవిని చేసిన ప్రకృతి కన్య లేక్‌లాండ్”

—మాచర్ల హేమ

యన్‌నైచర్ కింగ్‌డమ్ (ఇంగ్లాండ్)

ఇంగ్లాండ్‌లో ఉత్తరాన స్కాట్‌లాండ్‌కు కాస్త దిగువగా ఉంటుంది ప్రకృతి రామణీయతను సంతరించుకున్న ‘లేక్ డిస్ట్రిక్ట్’ దీనినే లేక్‌లాండ్ అని కూడా అంటారు. లేక్‌లాండ్ అంత అందమైన చిన్నచిన్న కలెక్టర్ల కోసం ప్రతీకూతమైన సరస్సులు దట్టమైన రకరకాల వృక్షసంపదకొండలు, లోయలు, జలపాతాలు. పెరియేర్లతో నిండి యాత్రికుల స్వాదయాలను పరవశింప చేస్తుంది. లేక్‌డిస్ట్రిక్ట్‌లోని ‘విండర్ మియర్’ అడ్రెస్‌గా మారింది సరస్సు అన్నింటికన్నా చాలా పెద్దది. ఈ గ్రామం యాత్రికుల సౌకర్యాల కోసం ప్రత్యేక వసతులు కల్పించబడినది ‘విండర్ మియర్’ గ్రామానికి సరస్సు దాదాపు అనుకునే ఉంటుంది. ఒక పొండుటికెట్ కుబోల్‌లో నరసంతా తిప్పి చూపిస్తారు అయితే సరస్సు మాత్రమే కాకుండా చుట్టూ ఉన్న దట్టమైన అరణ్యం, దూరంగా కనిపించే కొండలు కనుల విందు చేస్తూ మనసుకు అర్పణగా కలిస్తాయి. ప్రత్యేకంగా ఉష్ణకాలంలో బాధానుడి లేక కిరణాలు వీటిలో ప్రతిఫలిస్తూ, వెండి మెరుగులు దిద్దినట్లున్న సరస్సు పొంద

రణం, అలలనవ్వడి సంగీతానికి నాట్యం చేస్తూ, చిరుగాలికే కామ్యుతకదిలి అతులు రాల్చే చెట్లు, వాటికింద అలల ఒరిసిడికి సున్నబి పరిచినట్లున్న బుడంగాళ్ళు చూస్తే ప్రకృతి కవి ‘విలియమ్ వర్డ్స్ వర్త్’ కవినియ కనితలు గుర్తుకు రాక మానవు

విండర్ మియర్ నుండి ప్రతిరోజూ కోతెన ఉంటాయి. వీటిల్లో దాదాపు లేక్‌లాండ్ అంతా కాకున్నా కొంత భాగం. ముఖ్యమైన 8 సరస్సులు తిప్పి చూపిస్తారు. ప్రతి సరస్సు చగ్గరా డ్రైవర్ ఒక కథ చెప్తుంటాడు. దాదాపు ఈ కథలన్నీ ఎక్కువగా “వర్డ్స్ వర్త్” కవి గురించే ఉంటాయి. ఈ కోర్ రూట్ అంతా కొండలపైకి ఎక్కుతూ, లోయల్లోకి దిగుతూ చాలా అద్భుతకరంగా ఉంటుంది. చుట్టూ కనిపించే అనంతమైన ఆప్యకృతి అద్భుత సౌందర్యం మరో లోకంలో ఉన్నామా? అనే భ్రాంతి కల్గిందా మానవు. దాని అంతా అతులవృక్షసమృద్ధి, ఎరువు కరిగలుపు రంగులతో దట్టమైన అరణ్యం లాంటి వృక్షజాలం, వాటి పల్లుకున్న పేరు తెలియని అదవి తిగ

లకు రంగురంగుల పూలగుత్తులు, కొండల మీంచి దుమికే జలపాతాలు, కొండ రాళ్ళను ఒలకుతుంటూ వంపులు తిరుగుతూ లోయల్లోకి పారే సాగవైన సెలయేట్లు. ఓహో! ఆ ప్రకృతి పోయగల చూడటానికి రెండుకళ్ళూచాలవు, అంతటి పొందిర్యం తిరికించిన ప్రతిహృదయం న్పండించక మానదు. సామాన్యులనే ట్రైబుటేషనే ఆ ప్రకృతి అందం, ప్రకృతి ప్రేమకుడు, కవి అయిన వర్ణనవర్ణన ఎంత విచ్చివాణ్ణి చేసిందో.

వర్ణనర్ మహాకవి లేకలాండ్లోని "గ్రానీమయర్" అనే చిన్న అందమైన గ్రామంలో కేవలం ప్రకృతి అందానికి మద్దుదై గ్రానీమయర్ సరిష్ట "Ulls Water" (అల్స్ వాటర్) కన్పించే విధంగా ఒక టెటీరు నిర్మించు కన్నాడట, దానినే ఇప్పుడు "డోవ్ కాటేజ్" (Dove Cottage) అంటారు. వసంత కాలంలో సరిష్ట చెరిసున్న చెట్ల క్రింద పూలు లాగారు వన్నె "డాఫోడిల్స్" (Daffodil) పూలు సరస్సు పై తెలవచ్చే మలయ చూడతానికి నాట్యం చూపి పువళించిన ఆయన కవి హృదయం కమనీయ కవితాగానిం చేసే కబలానికి సంబంధించిన ఆయన కవిత ప హోస్టల్ ఫెలోలైన్ దాఫోడిల్స్, బిన్నె, రీడలేట్ బెనీత్ దట్టిస్ ప్లట్టరింగ్ అండ్ దాన్సింగ్ ఓన్ దట్టిజ్ (A host of golden daffodils beside the la.

ke beneath the trees fluttering and dancing in the breeze) చాలా ప్రసిద్ధిగాంచింది

అరవ్యమతా కన్పించే విధంగా కొండల దిగువగా లోయల అంచుపై ఒక బండరాతి పైకూర్చుని ప్రకృతి కాల అందాలకు తన్మయించి పోతూ ఆయన మనసుపాడే కమనీయ గీతాన్ని కవితలుగా లిఖిస్తూ ఈ అనుకోని స్వర్గాన్ని విడచిమరెక్కడకీ పోలేనని వ్యాసుడు నేనాడట ఈ కవిజన్మించింది 1770 వాక్వాకర్ మోట్ అనేదోట ఆయన వదనాల్లవ ఏట నుండి ప్రకృతి అందాలను చిన్న చిన్న కవితలతో వర్ణించేవాడు అత్యంత ఆయన 21వ ఏట ఫ్రెంచ్ భావపూర్తి చేసుకొనుటకు "ప్రాన్స్" వెళ్ళినపుడు అక్కడో ఫ్రెంచ్ యువతి "అన్సెట్టి వాలెన్" తో పరిచయం కల్గి అదివరకయం లోకి దారితీసే వాకొక పాపహదా కల్గింది. కానీ కొన్నివారాల వలన ఆమెను అమెను ఏదాహం చేసుకోలేక పోయినాడు. బంటరిగ జంగ్లం తిరిగివచ్చి అన్సెట్టికోసం వారికి కల్గినదిన్నా రిపాబ్ కోసం మనసులో అక్రమిస్తూ కవిత్యం వ్రాయడం కూడా మళ్ళీ ఆ గురుగా ఉండే వర్ణనవర్ణన అతడి కత్యంత సన్నిహితురాలు, అతడి కన్నా ఒక్క నావత్సరం మాత్రమే చిన్నదయిన అడవి స్టాదరి "డర్బీ" అతడి దాదను అర్థం చేసుకుని అతడిని ఉత్సాహ

సర్వదానికి ప్రయత్నిస్తుందిగి: మేరకు సంఖ్య 5291-
అతడి మనసును కవిత్వం పైకి మళ్ళి... 9-6-88
చింది. దరొత్త కూడా రచయిత్రి. ఆ
తర్వాత 1802లో "మేరీ" అనే అంగ్లీష్
యవతిని వివాహం చేసుకున్నాడు. ఈమె
"విలియమ్" కు తగిన ఇల్లాలు. కానీ
అతడి జీవితాంతం మనసులో నిత్య
తన ఆరాధించింది మాత్రం "అన్వేషి
వాలెన్" అయితే అతడి బాధించింది
మరించి మురిపించి అప్లడవించి మన
శ్వాంతి నిచ్చింది మాత్రం ప్రకృతికి న్య
అవిర్యచనీయమైన సౌందర్యం.

తన కవితలో అయిన "ఈ అనం
తమైన ప్రకృతి అందాకు నేను చిచ్చి
వాచిని కావడం తప్ప మరేమీ చేయలేక
పోతున్నాను" అని వ్రాసుకున్నాడు

లేక్ లాండ్ ప్రకృతి రామజీయత
నీ విధమైన వాతావరణంలో నయనా
చెదిరిపోదు. సరికదా వింత అందంతో
దృశ్యమేక మవుతు. దనుటలో సందేహ
చేమీ లేదు.

రకరకాల పువ్వులతో సూర్య కిరణాలు
వర్షివలించే సరస్సు నీటిలో సన్నని
మలయ మాయక సంగీతంలో అద్భుత
చిత్రకారుని రమణీయ వర్ణచిత్రాలా
ఉంటుంది. అకురాలు కాలంలో చెట్ల
అకురన్నీ ఎరుపు, పసుపు, అకురచ్చ
రంగులతో అదొక మరుపు రాని కమ
నీయ దృశ్యాలా మనసునిండిపోతుంది,
ఇతితాకాలో సరస్సునీళ్ళన్నీ గడ్డకట్ట
తెల్లగా అతి తెల్లగా వెండిలా మెరుస్తూ
ప్రకృతి అంతా సన్నని తెల్లని మేలి
మనుగులాంటి పొగమంచుతో కప్పబడి
అదొక వింత అందం సంతరించుకుంటుంది

ఎద్దువద్దు తిరిగి నేల, అతడి కలా
నికి ఊపిరి పోసిన లేక్ లాండ్ మ దర్శిం
చుతూనే మనసు ఒక చిత్రమైన అను
భూతి లోనాతుంది, ఏమైనా లేక్ లాండ్
ఒక అందాలలోకం, మరుపురాని మనోజ్ఞ
సౌందర దృశ్య కావ్యం.

తొమ్మిది సుగుణాలు:

1. ప్రేమ, 2. నవత్రత, 3. విషయము
4. నమ్మకము 5. సరససంభాషణ 6.
- వ్యసన్నవదనము 7. ధైర్యము 8. అభి
- రుచి 9. ఉత్సాహము

అభ్యుదయ చాలానంద పరిణామం

9-3-8 గిక్వాటేపేట, ఎరంగల్.
మీ బారి మానసిక, సాహిత్య, సా
స్కృతిక అభ్యున్నతి కై సుప్రదింఛండి

చివరి కోరిక

వియట కటిక చీకటి. ఆకాశంలో నల్లని మేఘాలు దట్టంగా ఉన్నాయి. ఉన్నట్టుండి కత్తిమొలపులు ఎక్కడో పడుగుపడ్డట్టుగా ఉన్నాయి. దానంతా ప్రళయంతంగా ఉంది. రోజంతా విన్నది హఠాత్తుగా, సైకిళ్ళు, రిజిల గణగణంతో సినిమా ఎవ్వర్ టైక్ రికార్డులతో మార్మొగుతున్న దాని ఒక్కసారిగా కులభవపై కురుస్తున్నందుకు ప్రళయంతంగా ఉంది రోడ్లన్నీ నిర్మాణ వ్యంగమయ్యాయి గంభీరమైన పక్షకుంభ పోతగా కురిసిన వర్షం హఠాత్తుగా వెలిసింది. మళ్ళీ రోడ్లుపై గణగణం మోకలు, కారుల హఠాత్తులు, ఎక్కడో పక్క తరంగం వారి రాత్రి స్వీపులో ఏమి వచ్చే సినిమా పాటలు వినిపించాయి. శేఖర్ కు నిద్రపట్టక అటూ, కీటూ చొట్టకున్నాడు. లేచి కిటికీ తెరచి చూచాడు. కరెంటు పోయినట్టుంది. వెంటనే కిటికీ మూసేసాడు. ఎందుకో శేఖర్ కు ఎడతెగని అలోచనలు. ఎప్పుడూ ధో అలోచిస్తూనే ఉంటాడు. అపీసులో సెడ అంతే ట్రైస్టరు లక్ష్మి ఎంత పట్టాడిద్రామనుకున్నా తను చూట్టాడను. కిటిగిందానికి జనాలు మాత్రం చెబుతున్న అతని పరద్యాసంగూర్చి అందరూ ఊహా నవ్వుకుంటారు. ఉన్నట్టుండి

—పై. రత్నాసాగర్

హుజూరాబాద్

తలుపు దబి, దబా చప్పుతైంది. ఎవరూ అనుకుంటూ తలుపు తీశాడు. కొవ్వొత్తి వెలుగురులో రత స్పష్టంగా అగుంస్తోంది.

రత! నువ్వు! అన్నాడు అప్రయత్నంగా అవును నేనే అంది లోలికొస్తూ ఇంత రాత్రిపూట, పర్షం లో ఎక్కడి నింది రావటం?

ప్రొద్దునగా వచ్చాను. అపీసులో పనికాలేదు. పని అయిన తర్వాత వియట వడలికి వాన మొరలయింది. ఇంత సేపు బిచ్చాండులోనే ఉన్నాను. అంది ముఖం పైన పడిన తడిసిన వెంట్రుకలను పరిచేసుకుంటూ.

ఇంతకూ ఏం పని! అని అడిగాడు శేఖర్

ఉద్యోగమన్నాక సవారిత్త పనులుంటాయి. నీకు తెలియదేముంది హెడ్డా పీసు ఇక్కడ. నా ఉద్యోగమిక్కడ. ప్రతి పనికి ఇక్కడికే రావల్సి ఉంటుంది.

అయినా ప్రొద్దునగా వచ్చినదానిని ఇంటికి రాకూడదు! అన్నాడు అమె అపాద మస్తకం తేరిపార చూస్తూ.

అదినరేగాని ఇంట్లో ఎవరూ లేనట్టుగా ఉంది. మీ శ్రమతి ఎటు వెళ్ళింది?

అది కొంగుపొడుకుంటూ, పుట్టింటికి
అన్నాడు.

అబ్బ! చలిగాలి వస్తోంది తలుపెయ్యండి

అభ్యంతరం లేదుగా అన్నాడు ఆమె
శిశువుకి సూటిగా చూస్తూ.

అంత అవసరం లేదు అంది మని,
ముసిగా నవ్వుకుంటూ.

ఎందుకు! అన్నాడు ఆమె తడిసిపోయిన
విందైన వక్షస్థలాన్ని చూస్తూ.

వాకా మాత్రం నమ్మకం ఉంది కనక.
ఎవరిమీద నమ్మకం?

మీమీదే సూటిగా చూస్తూ జవాబిచ్చింది.
నన్ను నమ్మకండి ఇప్పుడు నేను నమ్మ
దగిన మనిషిని కాను.

హవ్వలేదు మీ మనసు సంగతినాకు
చెలుసు. అది ఎప్పటికీ మారదు.

ఎందుకు మారదు. అలా మారినందుకే
గదా నునమిలా వేరయ్యాము. ఆమె
ముఖం వివర్ణమైంది.

అతనుచలించాడు 'రితా'బాధపడ్తున్నావా!
లేదు అంది నిర్లిప్తంగా.

అన్నట్లు నేను మరిచే పోయాను.
మీరు నిర్భానే ఉన్నారటలాకూర్చోండి
అన్నాడు.

ఇలాగే కూర్చోమంటావా అందివక్కువ
నవ్వుతూ.

మరి ఎలా కూర్చోమంటారూ అన్నదాని
కంటే పొడిబట్టలు ఇవ్వమని అడగ
రాదూ! అన్నాడు.

మీ బట్టలు ఇచ్చేరు కొంతకాలం మీ
శ్రమతి గారి ఒకచీరే, బ్లౌజ్ ఇవ్వండి
అంది.

ఓ దానికేం అంటూ లోపలికెళ్ళినీరు
వాలో నుండి ఒక నీలం రంగు పుర్
చాయిల్ చీరే, దానికి మ్యాచ్ అయ్యే

జాకెట్టు తెచ్చి ఇచ్చాడు.

ఆ మీరు అలా లోపలికెళ్ళి తలుపు
గడియ పెట్టుకొండి నేను 'తియ్యి' అనే
దాక తియ్యిద్దు అంది అందుకుంటూ,
అయిదు నిమిషాలు అయ్యాక ఆ ఇక
రావచ్చు అంది.

ఈ చీరలో మీరు బాగున్నారు అన్నాడు.
అప్పుడే మొదలైంది పొగడతలు. అలా
అయితే నేను వెళ్ళిపోతా మరి అంది
బుంగమూతి పెడుతూ.

ఇప్పుడు నేనే మన్నానని.

ఏమీ అనలేదు గాని. అలాటిమాటలు
మాట్లాడవద్దు అది సరేగాని, తినడానికే
మైనా ఉండా. పొద్దువనగా తిన్నాను.
అతిగా ఉంది.

ఏమీలేదు. నేను హోటల్లోనే తింటు
న్నాను. ఇప్పుడు చైనా పదవుకోంది,
హోటల్లు కూడ మూసేస్తారు. నీకు

చాతనయితే 'స్తా' వుంది వండుకో అన్నాడు.

ఇక తప్పుకుందామరి. అడవాళ్ళకు ఎటూ పోయినా వంటతప్పదు.

వద వంటిల్లు చూపెడతా. అంటూ దారి తీరారు.

అదిగో గొను 'స్తా' ఇక మొదలు పెట్టు వంట.

మీరు ఇక్కడ కూర్చుంటే వంట కాదు. అలా వెళ్లి రెండు తీసుకోండి అంది. చిత్తం అలాగే అన్నాడు.

బయట అలాగే సన్న సన్నగా చినుకులు బిడ్డున్నాయి. కిటికీలో నుండి ఈదురుగాలి వస్తోంది. కిటికీ తలుపు మూసాడు. కరెంటు వచ్చింది అంధ్ర ప్రభ వీల్స్ వట్టుకొని బెన్ పై వ్రాలాడు. కాని మనస్సు ఎదో పోతోంది. లత తనకు ఎంత దగ్గర ప్లేహాతులలో ఊహించుకున్నాడు. వంటగదిలో నుండి 'స్తా' వస్తున్నది వస్తోంది.

లతకు. శేఖర్ కు అయిదారు సంవత్సరాల ప్లేహం, శేఖర్ ది వల్లెటూరు. బస్టోలో చదువుటకు తండ్రి శేఖర్ ని లత వాళ్ళండ్లోకి రాయకుండాడు. అప్పుడు లత వోజీలు కూడ పేషుకునేది కాదు. శేఖర్ ఉంటున్నది ఒకే ఒక గది. లత శేఖర్ కంటే రెండేళ్ళు చిన్న శేఖర్ 'స్తా' పైన వంట చేసుకునేవాడు. అ ఇంట్లో శేఖర్ ను అంతా పేమగా చూచు

కునేవాడు. వాళ్ళ కులంతా అతనుకలియ తిరిగేవాడు శేఖర్ కంటే లతకు ప్రాణం. ఎప్పుడూ లత శేఖర్ వెంటే తిరిగేది. ప్రిక్కితంగా శేఖర్ పాట పాడుతుంటే లత ద్యాన్ను చేసేది. స్కూల్లో పాటల పోటీలో శేఖర్ కు పస్టుప్రైజ్, ద్యాన్నులో లతకు పస్టుప్రైజ్ వచ్చినప్పుడు వారి అసందానికి హద్దులే పోయింది. వాళ్ళ అనురాగం ఎలా మారుతుందో అని అనుకునేవాడు లతతల్లికంద్రీ. మెట్రిక్ పాస్ అయ్యేదాక ముత్రామే ఉన్నాడు శేఖర్ అ డిగ్రీ. అ తరువాత వరంగల్లుకు తీసుకెళ్ళాడు శేఖర్ తండ్రి.

వేసవి సెలవులకు ఇంటికి వెళ్ళి సెప్పుడుదారిలో లతావాళ్ళు టిక్ పోయాడు. లత తిని ను చూసి సిగ్గు వద సాగింది. లతను చూడగానే తను కూడ ఒక్కక్షణం ఒత్తర పోయాడు. చిన్నప్పుడు తన ఎదుట ద్యాన్ను చేసే లతన ఈ రతేనా అనుకున్నాడు. ఇప్పుడు లత నిండుగా వోజీలు పేసుకుంటే ఎంతో హుందాగా కనిపిస్తోంది.

నువ్వు ఇప్పుడు చాలా బాగున్నావు లతా అన్నాడు నియెల్లా లతను చూస్తూ. ఎందుకూ. అంది నేం చూపులు చూస్తూ.

ఎందుకేమిటి? నిండైన నీ విగ్రహం చూస్తుంటే నామతి పోతోంది అన్నాడు నవ్వుతూ.

ఉన్నమతి అంతా ఇక్కడే పోగొట్టుకుంటే ఎలా! ఇంకా నువ్వు బాగాచదువుకోవాలి పెద్ద ఇంజనీరువో, డాక్టరువో కావాలి అ.ది

అబ్బో! పెద్ద ఆశలే పెట్టుకున్నావు....

నాకెందుకు ఆశ. నువ్వు గొప్ప వాడివైపోయి, ఎవరినో ఒకరిని చేసుకొని ముఖపరచాడు.

అలా వీల్లేదు. నేను నిశ్చలతప్పనివ్వాలని చేసుకోను.

లక చేతిని కన చేతిలోకితీసుకుంటూ అన్నాడు శేఖర్.

అబ్బ వదులు అదిగో అమ్మకు డూ చెయ్యి విడిపించుకొని వదులు తిరిగి.

అంతలోనే టిఫిన్ తో తిరిగివచ్చింది. లక తీసుకోండి అంది మురిసిపోతూ అన్నాడు.

నేను తర్వాత తింటూ ఆయినా నీతో కూర్చోని తినాలంటే ఆనతి అవ్వలేదు పనులున్నాయి అంది అలాగే నిల్చింది.

ఆతను తింటున్నాడు. అమె అలాగే చూస్తోంది ఇంతలో కాఫీ పట్టుకొని లక తల్లి వచ్చింది. కాఫీ పివచేస్తూ ఇక నేను వెళ్ళాస్తానంది అన్నాడు. అదే మిటి నాయనా భోజనం అయ్యాక వెళ్తున్నానని. నేను తీరా ఇక్కడికే వచ్చాను. అమ్మను చూడాలని తహ, తహగా

ఉది అన్నాడు ఓరగా లకను చూస్తూ ఏదో అనాలని నోడు తెరిచింది.

అదేమిటాయ్ బిచ్చడే వచ్చావ్! ఇప్పుడే పోతావా అన్నాడు చెప్పలు విమర్శ. అప్పుడే వచ్చిని లక తిండి

వాళ్ళమ్మను చూడాలంటే వెళ్ళిపోతాడట. అంది లక అతివివంక చూస్తూ.

మీ అమ్మకేం పతేవంగా ఉంది. మొన్ననే మీ నాన్న వచ్చాడు. ఈరోజు ఫుల్ బ్రౌన్ టోపీ వేసుకుని వచ్చాడు కుప్పిలో చూడండి.

అలాంటి ముడతల చూసా అన్నాడు శేఖర్ అమ్మకు. అ.గది బల్బింగ్ చేయి లక అలాగే నన్నా అంటూ వెళ్ళింది గదిలోని సామాన స్వల్పానికి.

అ మునినాడు'లక' ఇక వెళ్ళాస్తూ అన్నాడు మళ్ళీ సన్నాడు అంది, తిరిగి వెళ్ళేప్పుడు వస్తాలే అన్నాడు, అమె చేయి తియ్యాలి ముని వేళ్ళను ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. అమె వాకిలిలో అలాగే నిలిచింది. అందు కనుమరుగై సలక పరికి అలాగే చూచాడు, అప్పుడు విడిచిపెట్టి దిండు సమీపించాడు శేఖర్.

తిరిగి వెళ్ళేప్పుడు లకవాళ్ళ దిండ్ల దిగికు. దానే అమ్మాయి వెళ్ళిపోవాలని వచ్చింది, మళ్ళీ నిలవడానికి వచ్చేవరకు లక నాన్నకు బిచ్చి అయిపోయింది అందరు వెళ్ళిపోయారని తెలిసి చాలా బాధ పడ్డాడు శేఖర్.

'హై' గారి తీసేసింది శేఖర్ అలో
వనంకు సగ్గం వేళాడు,

ఇద్దరు కలిసి భోజనంపై కూర్చు
న్నారు, ఎన్నోకృషిలంది లతా మనిష్యరం
కలిసి ఉనక అన్నాడు, చాట్టాయింది,
అంది ముద్దకలుపుతూ, అసలు మనం
భార్య, భర్త కావలసిని వాళ్ళం,

అయినా ఆ సంగతి అప్పుడే దును,
మీరు మాత్రం భర్త అయ్యారు ఒకరికి
నేనే భార్యను కాలిక పోయాను, అంది
జీవపోయిన గొంతుతో,

అలా అని ఎందుకిను కుంటావు,
నిజం చెప్పాలంటే లతా నీపై నాకు
ప్రేమలేక పోతేదు, మా నాన్నపోయి
లంవల్లి రజనీని పెళ్ళి చేసుకో వలసి
వచ్చింది, మా నాన్నకు కట్నాలు మాళ
నేను నిరాకరించటానికి ఆ కట్నంపై
పోయాను,

నా పెళ్ళయిన మరొకటి సంచత్తు
రమే మా చెల్లాయికి నాకు వచ్చినకట్నం
పోసి వరున్ని తెచ్చాం, ఇప్పుడు చెప్పి,
నేనెటువంటి నిరస్థితుల్లో పెళ్ళిచేసుకు
న్నానో, అంటూ చేయకడుక్కున్నాడు,

ఏం చెప్పమంటాను! నా రాల ఇలా
వుంది అంటూ బాడతో నిట్టూర్పు చెప్పి
చింది,

అలా పీర్ కాకు లతా! నా స్థలం
నువ్వంటే ఏం చేసే దానివి?

ఇంకకాలం పీలవుతూనే వచ్చాను,

ఇప్పుడు ఏ ఆశలు లేవు. నాన్న కనక
ఉంటే ఈ పాటికి నేను కూడా ఎవరికో
ఒకరికి భార్యనై పోతున్నాను. నాన్నపోయాక
బ్రతుకీద్దడం భారమైపోయింది, నర్సు
ప్రైవేంగికు అపై చేశాను, నేను వివ
రివ నన్య వల్లనో, నాకీగలంబ చూపు
వల్లనో ఎలాగైతేనే మొత్తానికి ఉద్యో
గం సంపాదించాను, ఎన్నో విషయ
చూపుల్ని తప్పించుకుంటూ, ఎన్నో
ఉచ్చుల్ని విడదీసుకుంటూ ఇంకా
వనితంగానే ఉన్నాను, ఇకముందేవిమి
కానున్నదో అని భయంగా ఉన్నది, ఈ
ఉద్యోగం విడిచి పెట్టాలని పిస్తోంది.
ఒక్కొక్కప్పుడు కాని ఏం చేయను,
ఉద్యోగం చేయనిదే జీవనోపాధి గడి
చేట్టు లేదు. నయ్యగా జీవితం గడువ
వలసి వస్తోంది, అమ్మను చూస్తూబ్రతుకు
తున్నాను, అమ్మే లేకపోతే నేనుకూడ
ఎప్పుడో చచ్చిపోయే దాన్ని,

అంత మాటనకు లతా! ఏమయిం
దని? ఎంతాలేదు, ఏం కాలేదుగనకనే
ఇప్పటికీ విజేతంగా ఉన్నాను అయినా
ఇంకా నాకేమి కావాలి, నాకు ఇంకా ఏం
మిగిలింది కనుక. చిన్నప్పటినుండి నేను
ప్రావీణుడంగా ప్రేమించిన నువ్వు
ఇంకాకరి సొత్తువయ్యావు, ఇప్పటికింకా
నా కేమి కాలేదు. ఇకముందే మయినా,
నాకు అత్యహత్యే శరణ్యం.

బెన్ లైట్ కాంతిలో అమె ముఖం

ఎవరైతే.

అమె ముఖంలోకి నూటిగా చూస్తూ అన్నాడు శేఖర్. నన్ను క్షమించులతా, నా కోసం నువ్వంత తపించి వరికపిస్తున్నావని తేలిస్తే నేను ఎవరూ చేసుకునే వాడిని కాను, నేను జీవితంలో ఒకటి బోయాను శేఖర్ అంటూ బోయిన ఏదైనా సాగింది లత.

చ అలా ఏదవహుడదు అంటూ కళ్ళ నీళ్ళు కుడివాడు.

చూడు లతా! నీ జీవితాన్ని సరిదిద్దగల అవకాశాన్ని నాకిస్తావా అన్నాడు అమె ముఖాన్ని తన ముఖానికి అనించుకుంటూ.

అమె కళ్ళు అశకో మిరి, మిరి మెరిశాయి, అంతలానే మళ్ళీ అలాంచింది నాకు తెలుసు ఎవ్వరినైనా పెళ్ళి చేసుకొని సుఖపడమంటావా! అంటేకదూ అంది.

అప్పుడు కరెక్టుగా ఊహించావులతా! డాక్టర్ మధు చాల సున్నిత మనస్సు కలవాడు. నాకు ప్రియస్నేహితుడు అతనితో నీ పెళ్ళి పెట్టిరే చేస్తాను.

మహా గొప్పసని చేస్తాడంటిది ఎక్కి. ఎక్కి ఏడుస్తూ. నాకు ఎవరితోనూ పెళ్ళి అవనవరలేదు. ఈ రాత్రి మీకో గడుపుతాను. అది చాలు నా జీవితానికి. అతడు వాత నేనేమయినా ఫర్వాలేదు.

వద్దులతా! వద్దు! నిన్ను మరోసారి

మోసం చేయలేను నేను.

ఉః మోసం! అడుగడుగునా ఈ జీవితంలో మోసం తప్ప ఇంకేం లేదు. శేఖర్ నా ఈ తుదికోరిక మన్నిచండి. నా జీవితాకో దన్యత చూపెట్టండి అంది అతని ఒడిలోకి ఒరుగుతూ.

ఎందుకు లతా! నిన్ను నువ్వు మోసం చేసుకుంటావు.

ఒకరిచే మోస వడటం ఇష్టం లేక. అంటే అన్నాను విన్నయంగా.

ఏం లేదు. ఈ ఉద్యోగం నేను చేయక తప్పదు. ఎంత నిక్కచ్చిగా ఉన్నానా చుట్టూ ఉన్న మనుష్యులవలన వస్తుతున్నాడు. ఏ క్షణంలోనైనా నేను మోసపోక తప్పదు. అందుకే ..... అందుకే శేఖర్! నా జీవితాన్ని. నా సర్వస్వాన్ని ముందుగా నేను ప్రేమించిన వ్యక్తికే అంకితం చేయడం చాలు. ఆ తరువాత నేనేమయినా ఫర్వాలేదు. అదే నాకు తృప్తి. అదే నాకానందం.

అవేశంగా చెప్పుచున్న అమె మాటలు వింటుంటే ఆతని మనసంతా అల్లకల్లోలమైంది లతా! లతా! ఏకలా చెప్పాలో ఏమని చెప్పాలో తెలియటం లేదు నాకు అన్నాడు.

* * *

అప్పటినుండి శేఖర్ రాగానే రిజిస్టరు కవరాచ్చింది అని చెప్పింది ఆతని పై విప్పుతూ భార్య రజిని. నేను కాఫీ

పెడతాను, మీరు చదువుతుండండి అని వెళ్ళింది. ఆదర్శను చూచి రత వ్యాసించి ముందుగా గ్రహించాడు. కవచంలో రెండు ఉత్తరాలు కనిపించాయి. ఒకటి తనపేరుపైన, రెండవది రజని పేరు మీద వ్యాసినది. ఈజీ ఛేరలోపూర్వం చదవసాగాడు.

ఈ ఉత్తరం మీకు అందే లోపల నేను శాశ్వతంగా ఈ లోకం నుండి వెళ్ళిపోతాను. నేను ఉపాసించింది అక్షరాలా జరిగి తీరింది నేను దేవుని భయపడ్డానో ఎంతగా నేను తిస్సుకోవాలని తిరిగినో అదేవారు ఎదురయింది శత విధం నేను ఆ పరిస్థితుల్లో ఇటుక్కోరాదని తల పోతాను. కాని లాభం లేకపోయింది.

ఆ రోజే నాది నైట్ డ్యూటీ

హాస్పిటల్లో ఆర్థరాత్రి పేషేంటుకు ప్రమాదస్థితి ఏర్పడింది. అతడు అప్పుడు హాస్పిటల్లో దద్దరిల్లి సాగింది వెంటనే వెళ్ళి చుట్టు ఇంజనీర్లవచ్చాను కాని ఏ క్షణంలో ఏ సందర్భంలో అని వెంటనే డాక్టర్ మధుకు ఫోను చేశాను పది నిమిషాల్లో డాక్టరు మధు వచ్చాడు జరిగిన సంగతి అతనికి చెప్పాను. గది, గది అతను పేషేంటు దగ్గరికి వెళ్ళి చూచాడు ఆ పేషేంటు చనిపోయి ఉన్నాడు. డాక్టరు మధు నా వంక తీక్షణంగా చూచాడు. అతని కళ్ళు చింత నిప్పుల్లా ఉన్నాయి. నాకు భయ

పేసింది. ఎలా డాక్టర్ ఇప్పుడేలా డాక్టర్ అని భోగన ఏదాను. నా గొంతు ఎంత పోసాగింది. కళ్ళు తిగసాగాయి. ఏ క్షణంలో నేను పక్షిపోతానేమో అనిపించింది. అతడు జవాబు చెప్పకుండానే నా చెయ్యి వట్టుకొని గది. గది, స్టాఫ్ గదిలోకి లాక్కపోయాడు. చెప్పి, అతన్ని ఎందుకు చంపావు. ఎవరైనా చంపమని దబ్బులిచ్చా. అతన్ని చంపి నందువల్ల నీ కొరిగే దేవుడికి చెప్పు, చెప్పి అని వేదించాడు.

నేను ... నేను అతన్ని చంపటమే! కిగవాన్! నేను చంపలేను డాక్టర్ అన్నాడు. యూజిస్ట్ అతన్ని నున్నే చంపావు.

డాక్టర్ నన్ను నమ్ము; అతన్ని నేనెందుకు చంపాను ఎందుకాను, పెడబొబ్బలు పెడుతుంటే, 'చూచు' ఇంజనీర్ల వచ్చాను.

ఆ ఇంజనీర్ వల్లనే అతడు చని పోయాడు. అతని బాధలో అతనికి ఆ ఇంజనీర్ ఇచ్చేదికాదు. ఒకప్పాజాన్ని నిలుపుగా తీసేసావు. నిన్ను ఊరికేనే వదిలిపెట్టాను. అని కసిగా అన్నాడు. (అప్పుడు మీరన్న మాటలు గుర్తొచ్చాయి. డాక్టర్ మధు నుంచి వాదనూలే, వెళ్ళిచేస్తావన్నారే, అతినేనా ఈ డాక్టర్ అనుకున్నాను)

అతనోసారి నా చేయివట్టుకుంటే కసరికొట్టాను. ఆ కసి ఈ కేసు ద్వారా

తీర్చుకుంటాడేమో అనుకున్నాను.

ఈ కేసుని ఫైలు చేయకుండా అవి వన్ను రక్షించండి అని జాలిగా అన్నాను.

సిగరెట్టు ముట్టించుకుంటూ, మరి నా మాట వింటావా అన్నాడు నా చేతుల్ని పట్టుకుంటూ.

అర్థమయింది నాకు. చేతులు విడిచిం చుకొని ఆ గదిలో ఉండకూడదనుకుని వెనక్కి తిరిగాను అంతే. అతడు నా జడను పట్టి మీదకులాక్కున్నాడు. అలాగే మీద పడ్డాను. నన్ను అలాగే అదిమిపట్టి ఒక చేత్తో దగ్గరలోనే ఉన్న తలుపు మూసి గొళ్ళెం పెట్టాడు నా శాయశక్తులా అతనితో పెనుగులాడాను. అరవాలను కున్నాను. కాని ఏం లాభం నా పరువు పోతుంది. అరవలేక పోయాను. మృ గులా మీదపడ్డాడు మంచిగా చెబితే వినిపించుకోవు అంటూ వన్ను కదల నీయకుండా చేసి పూర్తిగా అక్రమం చాడు నా బలంనన్నగిల్లింది కొద్దిపేపు అటూ, ఒటూ గి-జుకున్నాను. నన్ను నాశనం చేశాడు మూర్ఖుడు. ఇక అగదిలో ఒక్క షణ్ణు కూడ ఉండకుండా బయ టికి వచ్చాను. మేక్కుతో ఉన్న కొందరు పేషెంట్లు అర్థంకాక నా వంక, చెదిరిన నా వెంట్రుకల వంకా విచిత్రగా చూడ సాగారు. నేనెవ్వరినీ చూడకుండా బయట పడ్డాను.

దూట్ ఆయిపోయిందా తల్లీ అని

మా అమ్మ అడిగినప్పుడు ఏం సమాధా నం చెప్పకుండానే ముప్పగు తన్ని వదు కున్నాను. ఆ రాత్రే కలవరింతలో విప రీతమైన జ్వరం వచ్చింది. తెల్లవాది హాస్పిటల్ వెళ్ళలేదు. ప్రతిక్షణం నా కళ్ళల్లో చచ్చిపోయిన ఆ పేషెంట్లు, వన్ను 'రేవే' చేస్తున్న డాక్టరు మధు గుర్తుకు వచ్చి మెలికలు తిరిగాను. నా బిగ్గుకు పైననే అశహ్యం వేసింది. కాని శేఖర్, మ్యూ రోజు నాకు ప్రసా దించిన సుఖం ఎంతో విలువైనది. అది జన్మ జన్మలనుండి చేసుకున్న పుణ్యం వల్లనే లభించిందేమో, కాని ఒక్కదాన రజనికి నేను ద్రోహం చేశానేమోవని తలచుకున్నప్పుడల్లా నా మనసంతా అల్లి కల్లోంపై పోతోంది. ఎలాగు నేను నా శీలాన్ని కోల్పోయాను. ఇంకా ఇలా బ్రతికుండి ఈ ఉద్యోగం చేస్తుంటే ఎవరికో నేను బలైపోతుండాలి. శేఖర్, నేను బ్రతికి ఏం ప్రయోజనం, అనుక్షణం ఇలా ఆయిపోతినే అని కుమిలి, కుమిలి ఏదీ వచ్చే కంటే ఒక్కసారిగా నాకు నేను చావటం ఎంత మంచిదో అలోచించాను. అందుకే ఈ నిర్ణయానికి వచ్చాను. రజనిని చూడాలని, ఉమావన వేడుకోవాలని అను కున్నాను. కాని ఈ హావపు ముఖం అమెకు చూపెట్టలేను. అందుకే..... శేఖర్, ఇందులో రజనికో ఉత్తరం రాశాను. ఆ రోజు నీ హిందు కోరిన

వృధు అవహించుకున్నావా శేఖర్!
నువ్వేమైనా అనుకో అనే నిన్ను ఆశించాను. ఆ ఒక్క బాంధవ్యంతోనే తృప్తిగా చచ్చిపోతున్నాను. శేఖర్!
ఇక కాళ్ళతంబా నెలవు. అలరుచుపోగా నీకేదో నా అంజలిలు పుట్టిస్తున్నాను.

ఇట్లు
నీ అత

ఉత్తరం వదిలి బా, బలా కన్నీడు కార్చుకు శేఖర్.

రజని కాఫీ తెచ్చి ఏ చిరునవ్వు వేస్తాను. ఏంపెట్టానో బోగింది అంటూ కింగారుగా కాఫీ కప్పుని వదులెట్టింది.

రజనియత :

రత్నాపాగర్

ఏం లేదు రజనీ! ఏంలేదు అన్నాడు. ముఖాన్ని రెండుచేతులతో కప్పుకుంటూ రజని ఉత్తరం తీసుకొని పదవపాగింది చిల్లి రజనికి.

నీకు నేనేమని వ్యామాలో బోధపడ బలేదు నా గోడు అంతా శేఖర్ కు వ్యాసింప ఉత్తరంలోనే ఉంది. అదివదివి వన్న సహించుకుంటావా! నేను నీకు ద్రోహం చేశాను. బంధంతంగా నీవన్నీ ప్రియమ ఒకరొక్క నేనుకంటున్నాను. నన్ను తీసుస్తావా రజనీ! శేఖర్ కు మాత్రం ముందు, అతనికి నీ ప్రేమను మించి చేయకు, అందుకే ఉత్తరం వ్రాశాను. జీవితంలో నుండి ఓకిపోయాను అందుకే నేను ఈ కుక్క బుట్టులు గం మనుష్యుల మధ్యనుండి కాళ్ళతంబా కప్పుకుంటున్నాను రజనీ! నాకు మహాబల ప్రసాదాన్ని నీవేమంటున్నావు. ఈ నా పదసారి రోజుకొక క్రియస్తావు కదూ!

కాళ్ళతంబా నెలవు.

రజని కళ్ళనీళ్ళు ముసుకుంటూ అనుకుంది. అసలు ద్రోహి ఎ.దూ కళ్ళలేదో ఈ కుక్క సమాజం మూల దెప్పులు అనో?

• * • • •

కథల పోటీ :

రచయిత (రిగ్) లు నాచుగు పాపులార్ ప్రజీలకు మించకుండా నాచుకికథలను వ్రాపించండి. ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ బహుమతులుగా రూ 100/- రూ. 75/-, రూ. 50/-లు ఇవ్వబడును. న్యాయురీతే కథలకు పారితోషిక మివ్వబడును.

ఆచార్య అధ్యాపకుడే విద్యార్థికి ఆశాకిరణం

—డామరాజు భ్రమర
వరంగల్.

గురు బ్రాహ్మ, గురు విష్ణు, గురుదేవో
మహేశ్వరః

గురు సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ అత్యైశ్వరీ
గురువేదమః

అని అననరాలైన దోష్ట (వాళ్ళు)
“గురువు దోయ, గురువు విసుగు,
గురువు (మర్తి) (మర్త) అంటు
న్నాడు.

అంగకు కారణం ఏమిటి?

దీనికి కర్తవ్యము?

ఈ లోకం విద్యార్థులతో పుంజా లేక
ఉపాధ్యాయుల (ప్రొఫెసర్)తో పుంజా
కానీ అనలువిద్యార్థులు అనలాపాదానా

విద్యార్థుల అశయం ఏమిటి? వారు
ఎలా ప్రవర్తించాలి?

వారి అశయాలు ఎలా నెరవేరుకోవాలి?

ఈ ప్రశ్నల జవాబుపై విద్యార్థి
యొక్క భవిష్యత్తు ఆధారపడి వుంది.

దాని ఉపాధ్యాయుల తెలివితేటల
మీద ఉపాధ్యాయుల భోదనా నైపుణ్యం
మీత వందలాది విద్యార్థుల భవిష్యత్తు
ఆధారపడి వుంది.

ఇతే ఉద్యాపకులు అననరూ “ఇది

వరకు విద్యార్థులు గురువులని వెతుక్కుంటు వచ్చి గురువులను మెప్పించి,
గురు అశ్రమంలో వుండి చెట్లక్రింద
విద్యార్థమై చదువుకొనేవారు, మరి
ఇప్పుడో మేము వారిని వెతుక్కుంటూ
తరగతికి వెళ్ళి అయ్యూ కూర్చోండి.
దామరాజు చదువు కోండి అని అనవలసిన
పరిస్థితి వచ్చింది. అని అంటాడు.

విజ్ఞానీ కొంత వరకు విద్యార్థులలో
కూడా ఆసక్తువుంది. పొద్దున్నే తరగతికి
వచ్చి ఏ కారణము దొరుకుకుండాబాద్
కాబో చేసుకునిరి. ఎవరిని ఎలా ఏకి
విద్వాంసా? ఎవరిని ఎలా అవమానిస్తామా?
అని కొందరు ఆలోచిస్తూ ఏదీ యీ
ప్రశ్నార్తనకు కారణము ఏమిటి?

చిన్నితనం నుంచి పిల్లల మనస్సు
చదువుమీద, ఉమ్మడి కోవకంపల్లిపొందే
గౌరవం, లాభాలు, మంచితనం మీద,
మంచితనంతో బయటలేనిది ఏదీ
లేదని.

వారి హృదయభరితమీకముప్పించాలి.

అలా జరగక పోవటమే విద్యార్థుల
ఈ ప్రశ్నార్తనకి కారణం. తల్లితండ్రుల
దాష్ట్యతనా వుంది. అనుకోండి

5292-

దు సంఖ్య...
విద్యార్థులలో మానసిక చైతన్యాన్ని
తీసుక వచ్చి వారిని భావి భారత పౌరు
లుగా తీర్చిదిద్ద గలవాఁడపాఠ్యాదులు.
విద్యార్థులు చేయలేని దంటూలేదు.
కాకపోతే వారికి సక్రమమైన మార్గదర్శ
కత్వం వుండాలి. అందుకు ఉపాధ్య
యలకు సహనం, తోడు, ఓర్పు. నేర్పు
వుండాలి.
బోధనాభిరుచిలేనివారు, ఆ వృత్తి
లోకి ఆదుకు పెట్టకూడదు.

విద్యార్థులలో చదువుకోవాలనేతపన,
ఉపాధ్యాయులలో తమ కర్తవ్యం సక్ర
మంగా నెఱవేర్చాలనే కుతూహలం
వుండాలి.

విద్యార్థులను మంచి పౌరు
లుగా తీర్చిదిద్దే ఉపాధ్యాయులు ఎంత
గొప్పవారో కదా! అందుకే అదర్శ
ఉపాధ్యాయుడే విద్యార్థికి అభిప్రాయం!

విద్యార్థులను మంచి పౌరు
లుగా తీర్చిదిద్దే ఉపాధ్యాయులు ఎంత
గొప్పవారో కదా! అందుకే అదర్శ
ఉపాధ్యాయుడే విద్యార్థికి అభిప్రాయం!

విద్యార్థులను మంచి పౌరు
లుగా తీర్చిదిద్దే ఉపాధ్యాయులు ఎంత
గొప్పవారో కదా! అందుకే అదర్శ
ఉపాధ్యాయుడే విద్యార్థికి అభిప్రాయం!

వ ర క ట్నం

—చి॥ రఘుపీఠజ్ఞాని
వరంగల్.

వరకట్నం వరకట్నం ఎందుకు
రాజ లాంఛనం వెంట వచ్చింది
రాను రాను ఆచారంగా మారింది
అమ్మాయి ఉంటే కావాలంటారు ఎక్కువ
అమ్మాయి లయితే ఇవ్వలేమంటారు
కుటుంబములో అందరి ఆదర్శిలయితే
ఆ కుటుంబ వర్ణితి చెప్పలేమంటే
ఎందరో జీవితాలను బలితీసుకుందీ
కట్నం ఇచ్చి పెళ్ళి చేసిన అపరాధం
కట్నం కోసం ముసల్తాడు

నిరంతరం

కట్నం ఇవ్వకుండా చేస్తే పెళ్ళి
పిల్ల మనింటికి రాదు మళ్ళి
గ్రామంలో దుష్టగ్రహం అల్లుడు
అవపిల్లల తల్లిచూడుతుంటు కీడు
కట్నం కోసం ఎన్నో హత్యలు
తీరుచుంటే ఎందరో చేసుకున్నారు
అత్యహత్యలు
ఇప్పటికైనా వరకట్నం రూపుమాపాలి
దేశాన్ని వృగధి భవంలో వదిలించాలి

✧

